

На основу члана 67. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20),

Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

ПРАВИЛНИК

о допуни Правилника о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Текстилно и кожарство

Члан 1.

У Правилнику о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Текстилно и кожарство („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 9/19 и 13/20), после плана и програма наставе и учења за образовни профил механичар текстилних машина, додаје се план и програм наставе и учења за образовни профил техничар моделар одеће, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

План и програм наставе и учења за образовни профил техничар моделар одеће остварује се и у складу са Решењем о усвајању стандарда квалификације „Техничар моделар одеће” („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 1/21).

Члан 3.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Текстилно и кожарство („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 7/15, 12/15, 5/17, 4/18, 4/19 и 14/20), у делу који се односи на наставни план и наставни програм стручних предмета за образовни профил моделар одеће.

Ученици уписани у средњу школу закључно са школском 2020/2021. годином у подручју рада Текстилно и кожарство за образовни профил моделар одеће, у четворогодишњем трајању, стичу образовање по Правилнику из става 1. овог члана, најкасније до краја школске 2024/2025. године.

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”.

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Техничар моделар одеће*

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								IV РАЗРЕД								УКУПНО				Σ		
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње										
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б							
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	3	5	4	111	18	5	148		4	10	5	136	340	170	90	2	5	11	68	170	374	90	2	7	11	58	203	319	150	373	898	1011	330	2612					
1 Текстилни материјали	2	2		74	74			2	2		68	68																			142	142			284				
2 Технологија одеће	1			37				2			68				2			68									2			58					231				231
3 Конструкција и моделовање одеће		3			11	1			3			102				3			102								3			87		60			402		60		462
4 Естетско обликовање									2			68		30																	68		30		98				
5 Примена САД система у конструкцији одеће									3			102		30		2			68		30		2			58		30		228		90		318					
6 Предузетништво																							2			58				58				58					
7 Пракса конфекције			4				148				5			170	30			6			204	30		6			174	30				696	90	786					
8 Пракса конструкције и моделовања одеће																		5			170	30		5			145	30				315	60	375					
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ																2				68				2		58						126		126					
1 Изборни предмет према програму образовног профила																2				68				2		58						126		126					
Укупно A2+B2	3	5	4	111	18	5	148		4	10	5	136	340	170	90	2	5	11	68	170	374	90	2	7	11	58	203	319	150	373	898	1011	330	2612					
Укупно A2+B2	12				444				19				736				18 (20*)				702 (770*)				20 (22*)				730 (788*)				2612 (2738*)						

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Техничар моделар одеће
када се реализује по дуалном моделу*

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО					Σ								
	недељно			годишње					недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње													
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	УКР	Т	В	УКР	Б	Т	В	ПН	УКР		Б							
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	3	5	4	111	185	148		4	10	5	136	340	170	90	2	5	11	68	170	374	90	2	7	11	58	203	319	150	373	898	148	863	330	2612
1 Текстилни материјали	2	2	74	74		2		2	2		68	68															142	142				284		
2 Технологија одеће	1		37					2			68				2			68					2			58	231					231		
3 Конструкција и моделовање одеће		3			111			3			102				3			102					3			87	60			402	60	462		
4 Естетско обликовање								2			68	30																68			30	98		
5 Примена САД система у конструкцији одеће								3			102	30			2			68		30			2			58	30			228	90	318		
6 Предузетништво																							2			58				58		58		
7 Пракса конфекције		4			148					5		170	30				6		204	30			6			174	30		148	548	90	786		
8 Пракса конструкције и моделовања одеће										5		170	30				5		170	30			5			145	30			315	60	375		
B2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ															2			68					2			58				126		126		
1 Изборни програм према програму образовног профила															2			68					2			58				126		126		
Укупно A2+B2	3	5	4	111	185	148		4	10	5	136	340	170	90	2	5	11	68	170	374	90	2	7	11	58	203	319	150	373	898	148	863	330	2612
Укупно A2+B2	12			444				19		736				18 (20*)		702 (770*)				20 (22*)		730 (788*)				2612 (2738*)								

Напомена: * Дуални модел подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, учење кроз рад код послодавца, вежбе, практичну наставу и учење кроз рад у блоку

** Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних програма

Листа изборних програма према програму образовног профила					
РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1.	Цртање и сликање			2	
2.	Ткани и плетени уникатни текстил			2	
3.	Конструкција дечје одеће				2
4.	Дизајн одеће				2

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	70	70	70	62	272
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети *	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности – ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање плана и програма наставе и учења

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	37	34	34	29
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		3	3	5
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе за реализацију у школском систему						
разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до	Помоћни наставник
		вежбе	практична настава	настава у блоку		
I	Текстилни материјали	74			15	ДА
	Конструкција и моделовање одеће	111			10	ДА
	Пракса конфекције		148		10	ДА
II	Текстилни материјали	68			15	ДА
	Конструкција и моделовање одеће	102			10	ДА
	Естетско обликовање	68		30	15	НЕ
	Примена CAD система у конструкцији одеће	102		30	10	ДА
	Пракса конфекције		170	30	10	ДА
III	Конструкција и моделовање одеће	102			10	ДА
	Примена CAD система у конструкцији одеће	68		30	10	ДА
	Пракса конфекције		204	30	10	ДА
	Пракса конструкције и моделовања одеће		170	30	10	ДА
IV	Конструкција и моделовање одеће	87		60	10	ДА
	Примена CAD система у конструкцији одеће	58		30	10	ДА
	Пракса конфекције		174	30	10	ДА
	Пракса конструкције и моделовања одеће		170	30	10	ДА
	Предузетништво	58			15	НЕ

Подела одељења у групе за реализацију према Закону о дуалном образовању							
разред	предмет/модул	годишњи фонд часова				број ученика у групи -до	Помоћни наставник
		вежбе	практична настава	УКР	настава у блоку		
I	Текстилни материјали	74				15	ДА
	Конструкција и моделовање одеће	111				10	ДА
	Пракса конфекције		148			10	ДА
II	Текстилни материјали	68				15	ДА
	Конструкција и моделовање одеће	102				10	ДА
	Естетско обликовање	68			30	15	НЕ
	Примена CAD система у конструкцији одеће	102			30	10	ДА
	Пракса конфекције			170	30	5	НЕ
III	Конструкција и моделовање одеће	102				10	ДА
	Примена CAD система у конструкцији одеће	68			30	10	ДА
	Пракса конфекције			204	30	5	НЕ
	Пракса конструкције и моделовања одеће			170	30	5	НЕ
IV	Конструкција и моделовање одеће	87			60	10	ДА
	Примена CAD система у конструкцији одеће	58			30	10	ДА
	Пракса конфекције			174	30	5	НЕ
	Пракса конструкције и моделовања одеће			170	30	5	НЕ
	Предузетништво	58				15	НЕ

A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ**Назив предмета: ТЕКСТИЛНИ МАТЕРИЈАЛИ****1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

У табелама је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

1.1. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	74	74	0	0	0	148
II	68	68	0	0	0	136

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- Добијање темељних теоријских знања о текстилним влакнима, врстама, својствима и употреби;
- Схватање значаја прераде влакана у одговарајуће текстилне материјале и њихову улогу у добијању готових производа. Подстицање и развијање способности препознавања влакана на основу изгледа и опипа;
- Схватање значаја и утицаја својстава влакана на карактеристике крајњег производа;
- Овладавање знањима о начину израде пређе, врстама, карактеристикама и употреби пређе;
- Стицање знања о начину израде текстилних површина, врстама, карактеристикама и употреби;
- Стицање знања о начину израде нетканог текстила, врстама, карактеристикама и употреби;
- Стицање знања о значају оплемењивања текстилних материјала као завршне процесне технологије.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Први**

Годишњи фонд часова: Теорија: **74 часа**; Вежбе: **74 часа**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Текстилна влакна и испитивање основних карактеристика влакана	<ul style="list-style-type: none"> • наведе врсте и карактеристике текстилних влакана; • разликује текстилна влакна; • одреди област примене текстилних влакана; • објасни како се идентификују влакна; • идентификује текстилна влакна; • испита карактеристике влакана; • изврши статистичку обраду података резултата. 	<p>Теорија:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Природна влакана, добијање, својства и примена (памук, лан, вуна, свила); • Принципи производње хемијских влакана, њихове карактеристике и употреба (вискоза, полиамид, полиестар, полиакрилнитрил, полиуретан, полипропилен); • Мешавине и нови типови влакана. <p>Вежбе:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Примена статистике у испитивању текстилних материјала (основне статистичке величине); • Одређивање влажности ваздуха и влажности текстилних материјала; • Микроскопско испитивање и идентификација текстилних влакана; • Одређивање дужине, дебљине и подужне масе влакна; • Идентификација влакана.
Израда пређе и испитивање основних карактеристика пређе	<ul style="list-style-type: none"> • објасни технолошке поступке добијања пређе према врсти влакана; • разликује врсте пређа, карактеристике и могућност примене; • означава пређу намењену за шивење и вез. • испита геометријска и основна физичко-механичка својства. 	Теорија: <ul style="list-style-type: none"> • Појам и начини израде пређе; • Израда памучне пређе; • Израда вунене пређе; • Израда пређе од хемијских влакана и мешевине влакана; • Врсте пређа и карактеристике; • Израда и означавање конца за шивење и вез; • Употреба пређе.
		Вежбе: <ul style="list-style-type: none"> • Одређивање подужне масе пређе; • Одређивање упредености пређе; • Одређивање прекидне силе пређе; • Одређивање равномерности пређе.
Израда плетенина и испитивање основних карактеристика плетенина	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише плетенину, начин израде и основне карактеристике; • класификује плетенине према карактеристичним својствима, преплетају и машинама на којима се израђују; • распознаје врсте плетенина и поље примене; • одреди преплетај на узорку плетенине; • испита геометријска и основна физичко-механичка својства плетенине. 	Теорија: <ul style="list-style-type: none"> • Појам и израда плетенине; • Преплетаји плетенина; • Врсте плетенина; • Карактеристике плетенине; • Понашање плетенина у току кројења и шивења. • Употреба плетенина.
		Вежбе: <ul style="list-style-type: none"> • Преплетај плетенина: • Десно-леви (д-л) преплетај, десно-десни (д-д) преплетај, лево-леви (л-л) преплетај, ланчани преплетаји; • Карактеристике плетенина: хоризонтална, вертикална и укупна густина плетенине, маса 1 m², дужина петље.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: Други

Годишњи фонд часова: Теорија: **68 часова**; Вежбе: **68 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Израда тканина и испитивање основних карактеристика тканина	<ul style="list-style-type: none"> дефинише тканину, начин израде и основне карактеристике; класификује тканине према карактеристичним својствима, преплетају и машинама на којима се израђује; распозна врсте тканина и одреди поље примене; одреди преплетај на узорку тканине; испита геометријска и основна физичко-механичка својства тканина. 	<p>Теорија:</p> <ul style="list-style-type: none"> Појам и израда тканина; Преплетаји тканина (платно, кепер, атлас); Карактеристике тканина; Врсте тканина; Понашање тканина у току кројења и шивења; Употреба тканина.
		<p>Вежбе:</p> <ul style="list-style-type: none"> Преплетаји тканина: ткачка шема, платно, кепер, атлас; Карактеристике тканина: правац основе и потке, ширина, ивице, лице и наличје, густина тканине, одређивање масе 1m², одређивање прекидне силе и издужења тканине.
Израда нетканог текстила и испитивање основних карактеристика нетканог текстила	<ul style="list-style-type: none"> дефинише неткани текстил, начин израде и основне карактеристике; препозна врсте нетканог текстила и поље примене; разликује неткану површину од тканине и плетенине; испита карактеристике нетканог текстила. 	<p>Теорија:</p> <ul style="list-style-type: none"> Преплетаји тканина: ткачка шема, платно, кепер, атлас; Карактеристике тканина: правац основе и потке, ширина, ивице, лице и наличје, густина тканине, одређивање масе 1m², одређивање прекидне силе и издужења тканине.
		<p>Вежбе:</p> <ul style="list-style-type: none"> Преплетаји тканина: ткачка шема, платно, кепер, атлас; Карактеристике тканина: правац основе и потке, ширина, ивице, лице и наличје, густина тканине, одређивање масе 1m², одређивање прекидне силе и издужења тканине.
Оплемењивање текстилних материјала и испитивање својстава оплемењених материјала	<ul style="list-style-type: none"> дефинише процес оплемењивања и улогу оплемењивања у формирању крајњег изгледа текстилног материјала; класификује оплемењене текстилне материјале према врсти оплемењивања и постигнутим ефектима; објасни бојење текстилног материјала; опише поступке штампања и ефекте који се добијају; уочи ефекте који се могу добити механичком и хемијском дорадом; распозна врсте оплемењеног текстилног материјала и поље примене; припреми материјал за бојење и штампање; припреми раствор боје и осталих додатака; 	<p>Теорија:</p> <ul style="list-style-type: none"> Припрема текстилног материјала за оплемењивање; Бојење текстилног материјала; Штампање текстилног материјала; Механичка и хемијска дорада текстилног материјала; Специјалне врсте оплемењивања; Начин одржавања текстилних материјала и стандардизоване ознаке.
		<p>Вежбе:</p> <ul style="list-style-type: none"> Искувавање, бељење и мерцеризовање; Припрема раствора за бојење; Бојење памука, вуне, свиле и синтетизованих влакана;

	<ul style="list-style-type: none"> • обоји текстилно влакно; • испита поступке штампања на основу ефеката на текстилној површини; • испита карактеристике материјала после дораде. 	<ul style="list-style-type: none"> • Испитивање постојаности обојења на зној, светлост и трење.
--	---	--

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку свог модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе и учења, планом рада и критеријумом и начинима оцењивања. У првом разреду, нове појмове уводити ослањајући се на претходно знање ученика из предмета из основне школе (биологије, хемије), као и на њихово лично искуство а у другом разреду надовезати се на знања из првог разреда из предмета Технологије одеће и Практичне наставе.

Облици наставе: теоријска настава и вежбе у првом и другом разреду.

Место реализације наставе: Теоријска настава се реализује у учионици, вежбе се реализују у школском кабинету.

Подела одељења на групе: Одељење се дели на 2 групе приликом реализације вежби.

Препоруке за реализацију наставе:

Програмски садржаји предмета су организовани у теме. При изради оперативних планова потребно је дефинисати број часова за сваку тематску целину, тј. динамику рада, водећи рачуна да се не наруши целина наставног програма, односно да свака тема добије адекватан простор и да се планирани циљеви и исходи предмета остваре. Приликом планирања треба имати у виду да је учење, као и формирање ставова и вредности, континуирани процес и да је резултат је свих активности на часовима реализованих различитим методским приступом, коришћењем информација из различитих извора, презентовањем већег броја реалних примера и уз активно учешће ученика. Током реализације теме увек се придржавати истог принципа: теоретски објаснити појаву или законитост, потврдити је рачунски (тамо где је то могуће) а онда извршити демонстрацију или мерења у лабораторији (такође тамо где је то могуће).

Наставне садржаје је неопходно реализовати савременим наставним методама, техникама и средствима, при чему треба настојати да ученици буду оспособљени за: самостално проналажење, систематизовање и коришћење информација из различитих извора (нпр. стручне литературе, интернета, часописа, уџбеника, каталога...); визуелно опажање, поређење и успостављање веза између различитих садржаја (нпр. повезивање садржаја предмета са свакодневним искуством, садржајима других предмета и др.); тимски рад; самопроцену сопственог знања и напредовања; презентацију својих радова и групних пројеката и ефикасну визуелну, вербалну и писану комуникацију уз, када је то потребно, и одговарајућу аргументацију.

Настојати да ученици усвоје коришћење стручне литературе у процесу учења и будућем раду.

Препоручени број часова по темама за **први разред** је следећи:

- Текстилна влакна и испитивање основних карактеристика влакана (36 часова теоријске наставе + 36 часова вежби)
- Израда пређе и испитивање основних карактеристика пређе (18 часова теоријске наставе + 18 часова вежби)
- Израда плетенина и испитивање основних карактеристика плетенина (20 часа теоријске наставе + 20 часа вежби)

Број часова за тему у **другом разреду** је:

- Израда тканина и испитивање основних карактеристика тканина (28 часова теоријске наставе + 28 часова вежби)
- Израда нетканог текстила и испитивање основних карактеристика нетканог текстила (8 часова теоријске наставе + 8 часова вежби)
- Оплемењивање текстилних материјала и испитивање својстава оплемењених материјала (32 часа теоријске наставе + 32 часа вежби)

Препоруке за реализацију вежби:

По могућности, у једном термину радити једну вежбу. Једна вежба се ради два спојена школска часа и за то време треба да се ураде сва мерења и обраде резултати. Где год је могуће, кабинетска мерења потврдити и рачунским путем, или урадити одговарајућу симулацију на рачунару.

Почетак вежби усагласити са теоријском наставом тако да одговарајуће вежбе следе одмах након обраде теоријског градива.

Пре почетка рада у кабинету упознати ученике са опремом и инструментима и дефинисати мерне грешке. Детаљно објаснити ученицима сврху мерења, правилну употребу мерних инструмената, начин обраде резултата мерења и приказ резултата мерења (табеларно и графички).

Подстицати ученике на самосталност у раду и сарадњу са другим ученицима у оквиру групних активности на часовима како теоријске наставе тако и вежби.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Постигнућа ученика је могуће вредновати кроз: активности на часу (тј. процесу учења); постављање питања и/или давање одговора у складу са контекстом који се објашњава; израду задатака, истраживачких пројеката; презентовање садржаја; помоћ друговима из одељења у циљу савладавања градива, праћење остварености исхода; тестове знања; праћење практичног рада; самостални практични рад.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке шта још треба да уради.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продукцима различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике. Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл. Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

Назив предмета: ТЕХНОЛОГИЈА ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

У табелама је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

1.1. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	37	0	0	0	0	37
II	68	0	0	0	0	68
III	68	0	0	0	0	68
IV	58	0	0	0	0	58

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- Стицање теоријских знања о технолошком поступку израде одевног предмета.
- Развијање способности коришћења различитих извора информација.
- Развијање систематичности и уредности у раду.
- Развијање логичког размишљања, повезивања и закључивања.
- Оспособљавање за самосталан и тимски рад.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Први**

Годишњи фонд часова: Теорија: **37 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Карактеристике производње одеће	<ul style="list-style-type: none"> • објасни различите функције одеће; • дефинише карактеристике савременог занатског начина производње различитих одевних предмета; • дефинише карактеристике индустријског начина производње различитих одевних предмета; • објасни шему производње одеће од идеје до готовог производа; • објасни значај унутрашњег транспорта; • објасни улогу моделара (неопходна знања, вештине) у изради одеће у великим индустријским системима, малим и средњим предузећима и занатским радионицама. 	<ul style="list-style-type: none"> • Одећа као друштвена потреба; • Производња одеће на занатски начин; • Индустријски начин производње одеће; • Организациона шема индустријског процеса производње; • Средства унутрашњег транспорта - подела и карактеристике; • Место и улога моделара у процесу производње одеће.

<p>Технологија кројења, шивења и пеглања</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни када се примењује ручно кројење маказама, а када кројење помоћу уређаја и машина; • објасни како се припрема кројна наслага за кројење и преноси кројна слика на наслагу; • дефинише карактеристике и уочи разлику између грубог и финог кројења; • објасни како се обележавају искројени делови; • разликује врсте и примену различитих ручних бодова; • објасни поделу, карактеристике и примену различитих врста машинских бодова; • објасни основне карактеристике различитих врста шавова и њихову примену; • објасни функцију и могућности класичне машине за шивење; • изврши избор машинске игле за шивење, а у складу са материјалом и концем; • објасни значај правилне напетости конца; • изврши избор машина за специјалну намену; • одреди параметре пеглања у зависности од материјала; • објасни могућности примене различитих врста пегли и уређаја за пеглање. 	<ul style="list-style-type: none"> • Припрема материјала за кројење и полагање у кројну наслагу; • Преношење кројне слике на кројну наслагу; • Фазе кројења: грубо и фино кројење; • Врсте апарата и уређаја за грубо и фино кројење • Начини обележавања искројених делова; • Основни елементи шивења (бод, шав и конец); • Бодови: врсте, карактеристике и примена; • Шавови, врсте и њихова намена; • Класична индустријска машина за шивење; • Машинска игла(делови, врсте, примена, однос игле и конца, однос игле и материјала); • Могућности класичне машине за шивење са додатком помоћних уређаја; • Специјалне машине за шивење: подела, карактеристике и њихова примена у пракси; • Параметри пеглања; • Уређаји за пеглање: електрична, парна електропарна пегла, столови и пресе за пеглање; • Термофиксир преса.
<p>Поступак израде детаља одевних предмета и модних детаља</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише редослед операција за израду конкретног детаља одевног предмета и модног детаља; • пројектује технолошки поступак израде детаља одевних предмета и модних детаља расположивим машинама и уређајима у радионици. 	<ul style="list-style-type: none"> • Поступак израде различитих детаља одевних предмета: џепови (нашивени, паспулирани или сл.); • Поступак израде различитих модних детаља (кравате, торбе, капе или сл.).

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: Други

Годишњи фонд часова: Теорија: **68 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Технолошки поступак израде одевних предмета (сукње, женских панталона, мушких панталона и женске блузе)	<ul style="list-style-type: none"> • одабере одговарајући текстилни материјал за израду сукње, женских и мушких панталона и женске блузе; • дефинише тачан редослед операција за израду сукње, женских и мушких панталона и женске блузе; • пројектује технолошки поступак израде одевних предмета расположивим машинама и апаратима.	<ul style="list-style-type: none"> • Технолошки поступак израде сукње; • Технолошки поступак израде женских панталона; • Технолошки поступак израде мушких панталона; • Технолошки поступак израде женске блузе; • Примена савремених машина и уређаја у оквиру технолошких поступака израде одевних предмета.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈАРазред: **Трећи**Годишњи фонд часова: Теорија: **68 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Технолошки поступак израде одевних предмета (хаљине, мушке кошуље, спортске одеће и рубља)	<ul style="list-style-type: none"> • одабере одговарајући текстилни материјал за израду хаљине, мушке кошуље, рубља и спортске одеће; • дефинише тачан редослед операција за израду хаљине, мушке кошуље, рубља и спортске одеће; • пројектује технолошки поступак израде одевних предмета расположивим машинама и апаратима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Технолошки поступак израде женске хаљине; • Технолошки поступак израде мушке кошуље; • Технолошки поступак израде мушке и женске тренерке; • Технолошки поступак израде мушке и женске дукс-мајице; • Технолошки поступак израде мушке и женске поткошуље; • Технолошки поступак израде мушке и женске пицаме од тканине или плетенине; • Технолошки поступак израде мушких боксерица; • Технолошки поступак израде мушког и женског баде-мантила.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Четврти**

Годишњи фонд часова: Теорија: **58 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Технолошки поступак израде одевних предмета (прслука, јакне, мантила и капута)	<ul style="list-style-type: none"> одабере одговарајући текстилни материјал за израду прслука, јакне (блејзера/сакоа), мантила и капута; дефинише тачан редослед операција за израду прслука, јакне (блејзера/сакоа), мантила и капута; пројектује технолошки поступак израде одевних предмета расположивим машинама и апаратима. 	<ul style="list-style-type: none"> Технолошки поступак израде прслука; Технолошки поступак израде женске јакне (или блејзера); Технолошки поступак израде мушке јакне (или сакоа); Технолошки поступак израде женског мантила (или капута); Технолошки поступак израде мушког мантила (или капута).
Техничко технолошка документација	<ul style="list-style-type: none"> објасни значај техничко-технолошке документације и функције појединих докумената; разликује документа техничко - технолошке документације; наведе елементе операционог и технолошког листа; објасни значај и начин контроле у појединим етапама производње. 	<ul style="list-style-type: none"> Значај и садржај техничко-технолошке документације; Врсте докумената; Елементи операционог листа; Елементи технолошког листа; Значај контроле за поштовање система квалитета текстилних производа; Технолошка контрола у појединим фазама процеса производње (међуфазна, завршна).

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз теоријску наставу у учионици или одговарајућем кабинету.

Препоручени број часова по темама за **први разред** је следећи:

- Карактеристике производње одеће (2 часа)
- Технологија кројења, шивења и пеглања (20 часова)
- Поступак израде детаља одевних предмета и модних детаља (15 часова)

Број часова за тему у **другом разреду** је:

- Технолошки поступак израде одевних предмета - сукње, женских панталона, мушких панталона, женске блузе (68 часова)

Број часова за тему у **трећем разреду** је:

- Технолошки поступак израде одевних предмета - хаљине, мушке кошуље, рубља и спортске одеће (68 часова)

Препоручени број часова по темама за **четврти разред** је следећи:

- Технолошки поступак израде одевних предмета - прслука, јакне, мантила и капута (44 часа)
- Техничко технолошка документација (14 часова)

Упознати ученике са функцијом одеће и врстом одевних предмета;

Упознати ученике са начинима производње одеће и њиховим карактеристикама;

Упознати ученике са фазама производње одеће;

Објаснити ученицима начине кројења текстилног материјала и њихове карактеристике,

Упознати ученике са прибором за ручно, и машинама и уређајима за грубо и фино кројење;

Подела машина за шивење;

Детаљно објаснити ученицима карактеристике обичне брзошиваће машине за шивење, њене делове и уређаје, и њихове функције,

Упознати ученике са свим елементима шивења;

Упознати ученике са различитим врстама специјалних машина и аутомата у конфекцији,

Објаснити ученицима значај и врсте пеглања у процесу производње одеће,

Упознати ученике са врстама пегли и осталим уређајима за пеглање и фиксирање текстилног материјала;

Обрадити технолошке поступке израде по 2-3 различита модела одевног предмета од различитих материјала и са различитим детаљима и врстама копчања.

Скице модела одевних предмета дефинисати у оквиру стручних већа, како би се успоставила корелација са предметима конструкција и моделовање одеће, пракса конструкције и моделовања одеће и пракса конфекције.

Указивати ученицима на разлику у технолошком поступку израде одевних предмета у зависности од врсте материјала. Демонстрирати делове, детаље и одевне предмете у карактеристичним фазама предмонтаже и монтаже.

Водити рачуна о поступности обраде наставних јединица, од једноставнијих ка сложенијим одевним предметима. Образложити врсте машина које се користе у појединим фазама.

Упознати ученике са технолошком документацијом која прати технолошки поступак израде одевног предмета: врстама докумената и њиховим елементима (користити оригинална документа из производних погона).

Упознати ученике са начином добијања (израчунавања) елемената појединих докумената.

Образложити циљ и значај контроле квалитета (излагање подржати конкретним примерима из производње).

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.

Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Постигнућа ученика је могуће вредновати кроз: активности на часу (тј. процес учења); постављање питања и/или давање одговора у складу са контекстом који се објашњава; израду задатака, истраживачке пројекте; презентовање садржаја; помоћ друговима из одељења у циљу савладавања градива, праћење остварености исхода; тестове знања и самосталан рад.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке за даљи рад.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продукцијом различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике.

Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл.

Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

Назив предмета: КОНСТРУКЦИЈА И МОДЕЛОВАЊЕ ОДЕЋЕ**1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

У табелама је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

1.1. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	0	111	0	0	0	111
II	0	102	0	0	0	102
III	0	102	0	0	0	102
IV	0	87	0	60	0	147

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Стицање основних знања из техничког цртања неопходних за реализацију садржаја предмета конструкција и моделовање одеће.
- Развијање способности јасног, прецизног и уредног техничког изражавања.
- Стицање знања о основним елементима неопходним за дефинисање и конструкцију одевних предмета.
- Оспособљавање ученика за конструкциону припрему детаља одевних предмета и модних детаља.
- Оспособљавање ученика за израду шаблона одевних предмета по моделу.
- Оспособљавање ученика за градирање (умножавање) шаблона одевних предмета.
- Развијање способности запажања и уочавања основних карактеристика одеће.
- Схватање улоге и значаја конструкције и моделовања одеће у коначном изгледу одевног предмета.
- Дефинисање изгледа одевног предмета на основу скице.
- Оспособљавање за израду кројне слике.
- Развијање логичког размишљања, повезивања и закључивања.
- Развијање маштовитости и самосталности у реализацији модела.
- Развијање способности самопроцене квалитета рада.
- Прилагођавање конструкције материјалу и намени.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА**Разред: први**

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе техничког цртања	27
2.	Основе конструисања и моделовања одеће	24
3.	Конструкциона припрема детаља одевних предмета и модних детаља	27
4.	Конструкциона припрема класичне сукње	33

Разред: други

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкциона припрема сукње по моделу	15
2.	Конструкциона припрема женских панталона	30
3.	Конструкциона припрема мушких панталона	27
4.	Конструкциона припрема женске блузе	30

Разред: трећи

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкциона припрема женске хаљине	24
2.	Конструкциона припрема мушке кошуље	18
3.	Конструкциона припрема спортске одеће	21
4.	Конструкциона припрема рубља и одеће за спавање	21
5.	Конструкциона припрема мушког прслука	18

Разред: четврти

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкциона припрема женске јакне (или блејзера)	27
3.	Конструкциона припрема мушке јакне (или сакоа)	24
4.	Конструкциона припрема женског или мушког мантила (или капута)	36
5.	Конструкциона припрема завршне колекције – БЛОК НАСТАВА	60

4. НАЗИВ МОДУЛА, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: први

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Основе техничког цртања	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам техничког цртања, његов задатак и значај; • наведе прибор и материјал за техничко цртање; • правилно користи прибор за техничко цртање; • наведе врсте папира за техничко цртање; • дефинише технички цртеж; • наведе врсте техничких цртежа; • наведе формате техничких цртежа и начин добијања; • објасни појам размере; • примењује одговарајуће размере у зависности од величине објекта приказивања (умањивање и увећавање); • користи размерник за конструкцију и димензионисање објеката на техничком цртежу, • примени различите врсте линија на техничком цртежу; • конструише линије, полигоне и криве линије примењујући принципе и правила техничког цртања; • препозна симетричне и асиметричне 2D и 3D облике, са посебним освртом на симетрију човековог тела; • примењује правила техничког цртања симетричних и асиметричних облика; • примени основне принципе техничког цртања у конструисању и моделовању одеће. 	<ul style="list-style-type: none"> • Задатак и значај техничког цртања; • Прибор и материјал за техничко цртање; • Руковање прибором; • Врсте и формате папира и техничких цртежа; • Димензионисање и размера цртежа; • Врсте линија; • Конструкција паралелних и нормалних линија; • Конструкција правилних полигона и кривих линија; • Симетрија.
Основе конструисања и моделовања одеће	<ul style="list-style-type: none"> • објасни задатак и значај конструкционе припреме у изради једног одевног предмета; • наведе фазе конструкционе припреме; • наведе опрему, прибор и материјал који се користе у конструкционој припреми; • дефинише пропорционалност, симетричност и препозна деформације човековог тела; • дефинише стас и узраст човековог тела; • објасни улогу скице модела у конструкцији одеће; • објасни поступак описивања скице модела; • дефинише изглед одевног предмета на основу скице модела; • разврста мере тела на главне и помоћне мере за конструкцију одеће; • наведе начине одређивања мера; • израчуна мере које су неопходне за конструкцију одеће; • користи важеће стандарде за конструкцију одеће. 	<ul style="list-style-type: none"> • Задатак и значај конструисања и моделовања одеће; • Врсте одевних предмета; • Конструкциона припрема; • Фазе конструкционе припреме; • Материјал и прибор за конструкцију и моделовање одеће; • Пропорционалност и симетричност човековог тела; • Стас и узраст; • Деформације тела; • Скица и опис модела; • Мере за конструкцију одеће (подела мера, начин узимања и израчунавање мера); • Стандарди и стандардизација мера тела и означавање величине одеће (српс стандарди).

<p>Конструкциона припрема детаља одевних предмета и модних детаља</p>	<ul style="list-style-type: none"> • препозна - разликује модни детаљ и детаљ одевног предмета на модној илустрацији ; • конструише детаље одевних предмета: џепове, поклопце за џепове, манжетне и сл; • конструише модне детаље: мараме, ешарпе, кравате, каишеве, торбе, капе или сл. 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинисање детаља одевних предмета и модних детаља; • Конструкциона припрема детаља одевних предмета нпр: различитих врста нашивених џепова, џепова са једним и два паспула, поклопаца за џепове, манжетни, гајки, еполета и сл. У размери и у природној величини; • Конструкциона припрема модних детаља, нпр: мараме, ешарпе, кравате, каишева, торбе, капе или сл. У размери и у природној величини.
<p>Конструкциона припрема класичне сукње</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта техничку скицу класичне сукње; • тумачи скицу класичне сукње; • опише модел класичне сукње; • конструише класичну сукњу; • моделује класичну сукњу; • комплетира класичну сукњу; • умножи класичну сукњу; • уклопи кројне делове сукње у кројну слику поштујући правила уклапања; • одреди утросак материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела класичне сукње; • Основна конструкција сукње у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда и у природној величини према одабраним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање класичне сукње у размери и у природној величини; • Комплетирање класичне сукње (са шлицем и без шлица) у размери и у природној величини; • Градирање (умножавање) класичне сукње у размери и у природној величини; • Израда кројне слике за класичну сукњу у размери и у природној величини.

Разред: други

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Конструкциона припрема сукње по моделу	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта техничку скицу одабраног модела сукње; • опише одабрани модел сукње; • тумачи задату скицу; • уради основну конструкцију; • моделује сукњу; • комплетира шаблоне за сукњу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела сукње; • Основна конструкција сукње у природној величини према одабраним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Презентовање различитих поступака моделовања сукње; • Моделовање одабраног модела сукње у природној величини; • Комплетирање шаблона одабраног модела сукње у природној величини.
Конструкциона припрема женских панталона	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта техничку скицу женских панталона; • тумачи техничку скицу женских панталона; • опише модел панталона; • конструише женске панталоне; • моделује женске панталоне; • комплетира женске панталоне; • умножи женске панталоне; • уклопи кројне слике; • одреди утрошке свих врста материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женских класичних панталона; • Основна конструкција женских панталона у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда, и у природној величини према одабраним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање класичних женских панталона; • Комплетирање класичних женских панталона; • Градирање (умножавање) женских панталона; • Формирање кројних слика за основни и помоћни материјал женских класичних панталона; • Презентовање различитих поступака моделовања женских панталона; • Моделовање и комплетирање женских панталона по моделу у природној величини.
Конструкциона припрема мушких панталона	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта техничку скицу мушких панталона; • тумачи техничку скицу мушких панталона; • опише модел панталона; • конструише мушке панталоне; • моделује мушке панталоне; • комплетира мушке панталоне; • умножи мушке панталоне; • уклопи кројне слике; • одреди утрошке свих врста материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис мушких класичних панталона; • Основна конструкција мушких панталона у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда, и у природној величини према одабраним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање класичних мушких панталона; • Комплетирање класичних мушких панталона; • Градирање (умножавање) класичних мушких панталона; • Формирање кројних слика за основни и помоћни материјал мушких класичних панталона; • Презентовање различитих поступака моделовања мушких панталона; • Моделовање и комплетирање мушких панталона по моделу у природној величини.

<p>Конструкциона припрема женске блузе</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта техничку скицу женске блузе; • тумачи техничку скицу женске блузе; • опише модел женске блузе; • конструише женску блузу; • моделује женску блузу; • комплетира женску блузу; • умножи женску блузу; • уклопи кројну слику; • одреди утрошак материјала за женску блузу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женске блузе; • Основна конструкција женске блузе у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда и у природној величини према одабраним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање класичне женске блузе; • Комплетирање класичне женске блузе; • Градирање (умножавање) класичне женске блузе; • Формирање кројне слике за класичну женску блузу; • Презентовање различитих поступака моделовања женске блузе; • Моделовање и комплетирање женске блузе по моделу у природној величини.
---	---	---

Разред: трећи

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Конструкциона припрема женске хаљине	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта техничку скицу женске хаљине; • тумачи техничку скицу женске хаљине; • опише модел женске хаљине; • конструише женску хаљину; • моделује женску хаљину; • комплетира женску хаљину; • умножи женску хаљину; • уклопи кројну слику; • одреди утрошак материјала за женску хаљину. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женске хаљине; • Основна конструкција женске хаљине у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда; • Моделовање класичне женске хаљине у размери; • Комплетирање класичне женске хаљине у размери; • Градирање (умножавање) класичне женске хаљине у размери; • Формирање кројне слике за женску хаљину у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања женске хаљине.
Конструкциона припрема мушке кошуље	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта техничку скицу мушке кошуље; • тумачи техничку скицу мушке кошуље; • опише мушку кошуљу; • конструише мушку кошуљу; • моделује мушку кошуљу; • комплетира мушку кошуљу; • умножи мушку кошуљу; • уклопи кројну слику; • одреди утрошак материјала за мушку кошуљу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела мушке кошуље; • Основна конструкција мушке кошуље у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда; • Моделовање класичне мушке кошуље у размери; • Комплетирање класичне мушке кошуље у размери; • Градирање (умножавање) класичне мушке кошуље у размери; • Формирање кројне слике за мушку кошуљу у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања мушке кошуље.
Конструкциона припрема спортске одеће	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу спортске одеће; • опише модел спортске одеће; • конструише спортску одећу; • моделује спортску одећу; • комплетира спортску одећу; • уклопи кројну слику и одреди утрошак материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела спортске одеће (женске и мушке тренерке мајице, панталона, хаљине, женске и мушке дукс мајице, или сл.); • Основна конструкција кроја спортске одеће у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда; • Моделовање спортске одеће у размери; • Комплетирање шаблона за спортску одећу у размери; • Формирање кројне слике за спортску одећу у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања спортске одеће.
Конструкциона припрема рубља и одеће за спавање	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу рубља и одеће за спавање; • опише модел рубља и одеће за спавање; • конструише мушко или женско рубље и одећу за спавање; • моделује женско или мушко рубље и одећу за спавање; 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела рубља и одеће за спавање (пиџама, боксерице, баде мантил мајица на бретеле или сл.); • Основна конструкција кроја женског или мушког рубља и одеће за спавање у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда у размери; • Моделовање рубља и одеће за спавање у размери;

	<ul style="list-style-type: none"> • комплетира шаблоне за женско или мушко рубље и одећу за спавање; • уклопи кројну слику за женско или мушко рубље и одећу за спавање и одреди утрошак материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Комплетирање шаблона за женско или мушко рубље и одећу за спавање у размери; • Формирање кројне слике за рубље и одећу за спавање у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања женског или мушког рубља и одеће за спавање.
Конструкциона припрема мушког прелука	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу мушког прелука; • опише мушки прелук; • конструише мушки прелук; • моделује мушки прелук; • комплетира мушки прелук; • умножи мушки прелук; • уклопи кројне слике и одреди утрошке свих врста материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела мушког прелука; • Основна конструкција мушког прелука у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда; • Моделовање класичног мушког прелука у размери; • Комплетирање шаблона за класични мушки прелук (основи и помоћни материјал) у размери; • Градирање (умножавање) класичног мушког прелука у размери; • Формирање кројних слика за основни и помоћни материјал класичног мушког прелука у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања мушког прелука.

Разред: четврти

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Конструкциона припрема женске јакне (или блејзера)	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу женске јакне (или блејзера); • опише женску јакну (или блејзер); • конструише женску јакну (или блејзер); • моделује женску јакну (или блејзер); • комплетира женску јакну (или блејзер); • уклопи кројне слике и одреди утрошке свих врста материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женске јакне (или блејзера); • Основна конструкција женске јакне (или блејзера) у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда; • Моделовање основног и помоћног материјала за женску јакну (или блејзер) у размери; • Комплетирање шаблона женске јакне (или блејзера) у размери; • Формирање кројних слика за основни и помоћни материјал женске јакне (или блејзера) у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања женске јакне и блејзера.
Конструкциона припрема мушке јакне (или сакоа)	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу мушке јакне (или сакоа); • опише мушку јакну (или сакоа); • конструише мушку јакну (или сакоа); • моделује мушку јакну (или сакоа); • комплетира мушку јакну (или сакоа); • уклопи кројне слике и одреди утрошке свих врста материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис мушке јакне (или сакоа); • Основна конструкција мушке јакне (или сакоа) у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда; • Моделовање основног и помоћног материјала за мушку јакну (или сакоа) у размери; • Комплетирање шаблона мушке јакне (или сакоа) у размери; • Формирање кројних слика за основни и помоћни материјал мушке јакне (или сакоа) у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања мушке јакне или сакоа.
Конструкциона припрема женског или мушког мантила (или капута)	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу женског или мушког мантила (или капута); • опише женски или мушки мантил (или капут); • конструише женски или мушки мантил (или капут); • моделује женски или мушки мантил (или капут); • комплетира женски или мушки мантил (или капут); • уклопи кројне слике и одреди утрошке свих врста материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женског или мушког мантила (или капута); • Основна конструкција женског или мушког мантила (или капута) у размери коришћењем потребних главних мера из важећег стандарда; • Моделовање основног и помоћног материјала за женски или мушки мантил (или капут) у размери; • Комплетирање шаблона женског или мушког мантила (или капута) у размери; • формирање кројних слика за основни и помоћни материјал женског или мушког мантила (или капута) у размери; • Презентовање различитих поступака моделовања женског и мушког мантила или капута.
Конструкциона припрема завршне колекције – блок настава		<ul style="list-style-type: none"> • Дефинисање изгледа одевних предмета у колекцији; • Утврђивање мера за дефинисане одевне предмете; • Основна конструкција дефинисаних одевних предмета у размери и у природној величини;

		<ul style="list-style-type: none"> • Моделовање дефинисаних одевних предмета у размери и у природној величини; • Комплетирање шаблона за дефинисане одевне предмете у размери и у природној величини; • Формирање кројних слика у размери.
--	--	---

5. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваког модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализују у учионици и у специјализованом кабинету. **Део часова, до 25% од укупног броја часова вежби, се може реализовати и код послодавца.**

Приликом остваривања програма одељење се дели на групе до 10 ученика.

Излагање подржати цртежима, скицама, модним журналима и презентацијама о актуелним модним трендовима предмета модула; користити рачунар, видео уређај. Приказати различите типове вежби како би ученик савладао правилно коришћење прибора као и цртање различитих врста линија (паралелне, нормалне, праве, криве...).

Инсистирати на примени научених принципа техничког цртања у конструисању и моделовању одеће, као и на правилном коришћењу прибора за цртање – лењира, троуглова и кривуљара.

Скице модела одевних предмета дефинисати у оквиру стручних већа, како би се успоставила корелација са предметима: технологија одеће, пракса конструкције и моделовања одеће и пракса конфекције.

На часовима обрадити што више различитих модела од различитих текстилних материјала и за различите намене.

Број одевних предмета, одредити у зависности од могућности ученика, а све у циљу постизања исхода модула.

Ученици цртају шаблоне у умањеној размери и у природној величини, а урађене шаблоне у природној величини користе на часовима **праксе конфекције.**

За израду шаблона у природној величини ученицима треба поставити конкретан и прецизан задатак са свим потребним елементима. Рад на решавању задатака у природној величини треба да се одвија индивидуално, уз одговарајуће смернице и објашњења. Током рада вршити групне и појединачне анализе и корекције.

На часовима градирања (умножавања) кројева објаснити ученицима основни принцип овог поступка и његов циљ, а затим: значај фиксних тачака и тачака умножавања, појам интервала, као и осталих правила умножавања одевних предмета.

Приликом реализовања модула конструкције детаља и конструкције одевних предмета ученици раде домаћи задатак: израда шаблона према задатој техничкој скици у умањеној размери.

Код ученика развијати навику коришћења уџбеника и друге стручне литературе из различитих извора у процесу учења и у будућем раду.

Ученик је обавезан да води дневник вежби.

Стечена знања и вештине сумирати кроз израду завршне колекције на блок настави у IV разреду.

Избор метода и облика рада за сваки модул одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.

Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе, методе пројектних задатака.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару и индивидуални рад.

6. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Постигнућа ученика је могуће вредновати кроз: активности на часу (тј. процес учења); постављање питања и/или давање одговора у складу са контекстом који се објашњава; израду задатака, истраживачке пројекте; презентовање садржаја; помоћ друговима из одељења у циљу савладавања градива, праћење остварености исхода; тестове знања и самостални практични рад.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке за даљи рад. Потребно је осмислити више типова различитих активности са продуктима различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике. Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваког модула, и може се извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл.

Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

Назив предмета: ПРАКСА КОНСТРУКЦИЈЕ И МОДЕЛОВАЊА ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

У табелама је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

1.1. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА¹

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III	0	0	170	30	0	200
IV	0	0	145	30	0	175

¹Уколико се програм реализује у „школском систему“

1.2. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА– ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ²

РАЗРЕД	НАСТАВА				УЧЕЊЕ КРОЗ РАД*	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III	0	0	0	0	170 + 30	200
IV	0	0	0	0	145 + 30	175

²Уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању

* Потребно је да школа и послодавац детаљно испланирају и утврде место и начин реализације исхода, и унесу их у план реализације учења кроз рад

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Развијање способности јасног, прецизног и уредног техничког изражавања.
- Развијање способности запажања и уочавања основних карактеристика одеће.
- Дефинисање изгледа одевног предмета на основу скице.
- Оспособљавање ученика за израду шаблона одевних предмета.
- Прилагођавање конструкције материјалу и намени.
- Оспособљавање ученика за градирање (умножавање) шаблона.
- Схватање улоге и значаја конструкције и моделовања одеће у коначном изгледу одевног предмета.
- Развијање логичког размишљања, повезивања и закључивања.
- Развијање маштовитости и самосталности у реализацији модела.
- Развијање способности самопроцене квалитета рада.
- Оспособљавање ученика за самосталан и тимски рад.
- Развијање радних навика, способности управљања временом - поштовања рокова и смисла за рационалан избор и коришћење текстилних материјала.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА**Разред: трећи**

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкциона припрема детаља лаке и полутешке конфекције	10
2.	Конструкциона припрема женске хаљине	40
3.	Конструкциона припрема мушке кошуље	25
4.	Конструкциона припрема спортске одеће	40
5.	Конструкциона припрема рубља и одеће за спавање	30
6.	Конструкциона припрема мушког прслука	25
7.	Конструкциона припрема одевног предмета према захтевима локалне заједнице - БЛОК НАСТАВА	30

Разред: четврти

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкционих припрема детаља тешке конфекције	10
2.	Конструкциона припрема женске јакне (или блејзера)	45
4.	Конструкциона припрема мушке јакне (или сакоа)	40
	Конструкциона припрема мушког сакоа /јакне или женског блејзера/јакне - БЛОК НАСТАВА	30
5.	Конструкциона припрема женског или мушког мантила (или капута)	50

4. НАЗИВ МОДУЛА, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: трећи

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Конструкциона припрема детаља лаке и полутешке конфекције	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу детаља одевних предмета (цепови, поклопци, крагне и манжетне); • опише детаље одевних предмета; • конструише детаље одевних предмета; • моделује детаље одевних предмета; • комплетира детаље одевних предмета. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис детаља одевних предмета (цепови, поклопци, крагне и манжетне); • Основна конструкција детаља одевних предмета дефинисаних димензија у природној величини; • Моделовање детаља одевних предмета у природној величини; • Комплетирање детаља одевних предмета.
Конструкциона припрема женске хаљине	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу женске хаљине; • опише модел женске хаљине; • конструише женску хаљину; • моделује женску хаљину; • комплетира женску хаљину; • умножи женску хаљину. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женске хаљине; • Основна конструкција женске хаљине у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање класичне женске хаљине у природној величини; • Комплетирање женске хаљине у природној величини; • Одређивање карактеристичних тачака за градирање (умножавање) женске хаљине; • Припрема кројних делова и дефинисање параметара градирања (умножавања) женске хаљине; • Градирање (умножавање) женске хаљине у природној величини; • Моделовање и комплетирање женске хаљине по моделу у природној величини према одабраним главним мерама.
Конструкциона припрема мушке кошуље	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу мушке кошуље; • опише мушку кошуљу; • конструише мушку кошуљу; • моделује мушку кошуљу; • комплетира мушку кошуљу; • умножи мушку кошуљу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела мушке кошуље; • Основна конструкција мушке кошуље у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање мушке кошуље према одабраном моделу у природној величини; • Комплетирање кројних делова мушке кошуље према одабраном моделу у природној величини; • Одређивање карактеристичних тачака за градирање (умножавање) мушке кошуље; • Припрема кројних делова и дефинисање параметара градирања (умножавања) мушке кошуље; • Градирање (умножавање) мушке кошуље у природној величини.

<p>Конструкциона припрема спортске одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу спортске одеће; • опише модел спортске одеће; • конструише спортску одећу; • моделује спортску одећу; • комплетира спортску одећу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела спортске одеће (женске и мушке тренерке, мајице, панталона, хаљине, женске и мушке дукс мајице или сл.); • Основна конструкција кроја спортске одеће у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање спортске одеће према одабраном моделу у природној величини; • Комплетирање шаблона спортске одеће према одабраном моделу у природној величини.
<p>Конструкциона припрема рубља и одеће за спавање</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу рубља и одеће за спавање; • опише модел рубља и одеће за спавање; • конструише мушко или женско рубље и одећу за спавање; • моделује мушко или женско рубље и одећу за спавање; • комплетира шаблоне мушког или женског рубља и одеће за спавање. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела рубља и одеће за спавање (пиџама, боксерице, баде мантил, мајица на бретеле или сл.); • Основна конструкција кроја женског или мушког рубља и одеће за спавање у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање рубља и одеће за спавање према одабраном моделу у природној величини; • Комплетирање шаблона женског или мушког рубља и одеће за спавање према одабраном моделу у природној величини.
<p>Конструкциона припрема мушког прелука</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу мушког прелука; • опише мушки прелук; • конструише мушки прелук; • моделује мушки прелук; • комплетира мушки прелук; • умножи мушки прелук. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис модела мушког прелука; • Основна конструкција мушког прелука у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање мушког прелука према одабраном моделу у природној величини; • Комплетирање шаблона мушког прелука (основни и помоћни материјал) према одабраном моделу у природној величини; • Одређивање карактеристичних тачака за градирање (умножавање) мушког прелука; • Припрема кројних делова и дефинисање параметара градирања (умножавања) мушког прелука; • Градирање (умножавање) мушког прелука у природној величини.
<p>Конструкциона припрема одевног предмета према захтевима локалне заједнице - блок настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу одевног предмета према захтевима локалне заједнице; • опише одевни предмет према захтевима локалне заједнице; • конструише одевни предмет према захтевима локалне заједнице; • моделује одевни предмет према захтевима локалне заједнице; • комплетира одевни предмет према захтевима локалне заједнице; 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис одевног предмета према захтевима локалне заједнице; • Основна конструкција одевног предмета према захтевима локалне заједнице у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање одевног предмета према захтевима локалне заједнице у природној величини; • Комплетирање шаблона за одевни предмет према захтевима локалне заједнице у природној величини;

	<ul style="list-style-type: none"> • умножи одевни предмет према захтевима локалне заједнице.	<ul style="list-style-type: none"> • Градирање (умножавање) одевног предмета према захтевима локалне заједнице у природној величини.
--	--	---

Разред: четврти

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
<p>Конструкциона припрема детаља тешке конфекције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу детаља одевних предмета (нашивених џепова и поклопаца са и без поставе, паспулираних џепова и грудног џепа); • опише детаље одевних предмета; • конструише детаље одевних предмета; • моделује детаље одевних предмета; • комплетира детаље одевних предмета. 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис детаља одевних предмета (нашивених џепова и поклопаца са и без поставе, паспулираних џепова и грудног џепа); • Основна конструкција детаља одевних предмета дефинисаних димензија у природној величини; • Моделовање детаља одевних предмета; • Комплетирање детаља одевних предмета.
<p>Конструкциона припрема женске јакне (или блејзера)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу женске јакне (или блејзера); • опише женску јакну (или блејзер); • конструише женску јакну (или блејзер); • моделује женску јакну (или блејзер); • комплетира женску јакну (или блејзер); • умножи женску јакну (или блејзер). 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женске јакне (или блејзера); • Основна конструкција женске јакне (или блејзера) у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање женске јакне (или блејзера) у природној величини; • Комплетирање женске јакне (или блејзера) за основни и помоћни материјал у природној величини; • Одређивање карактеристичних тачака за градирање (умножавање) женске јакне (или блејзера); • Припрема кројних делова и дефинисање параметара градирања (умножавања) женске јакне (или блејзера); • градирање (умножавање) женске јакне (или блејзера) у природној величини.
<p>Конструкциона припрема мушке јакне (или сакоа)</p> <p>Конструкциона припрема мушког сакоа/јакне или женског блејзера/јакне) – блок настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу мушке јакне (или сакоа); • опише мушку јакну (или сако); • конструише мушку јакну (или сако); • моделује мушку јакну (или сако); • комплетира мушку јакну (или сако); • умножи мушку јакну (или сако). 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис мушке јакне (или сакоа); • Основна конструкција мушке јакне (или сакоа) у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање мушке јакне или сакоа (основни и помоћни материјал) у природној величини; • Комплетирање мушке јакне (или сакоа) у природној величини; • Одређивање карактеристичних тачака за градирање (умножавање) мушке јакне (или сакоа); • Припрема кројних делова и дефинисање параметара за градирање (умножавање) мушке јакне (или сакоа); • Градирање (умножавање) мушке јакне (или сакоа) у природној величини. <p><u>Практична настава у блоку:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Конструкциона припрема мушког сакоа/јакне или женског блејзера/јакне.

<p>Конструкциона припрема женског или мушког мантила (или капута)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта и тумачи техничку скицу женског или мушког мантила (или капута); • опише женски или мушки мантил (или капут); • конструише женски или мушки мантил (или капут); • моделује женски или мушки мантил (или капут); • комплетира женски или мушки мантил (или капут); • умножи женски или мушки мантил (или капут). 	<ul style="list-style-type: none"> • Скица и опис женског или мушког мантила (или капута); • Основна конструкција женског или мушког мантила (или капута) у природној величини према одабраним главним мерама прерачунавајући све потребне мере за изабрану величину; • Моделовање женског или мушког мантила (или капута) у природној величини; • Комплетирање шаблона женског или мушког мантила или капута (основни и помоћни материјал) у природној величини; • Одређивање карактеристичних тачака за градирање (умножавање) женског или мушког мантила (или капута); • Припрема кројних делова и дефинисање параметара за градирање (умножавање) женског или мушког мантила (или капута); • Градирање (умножавање) женског или мушког мантила (или капута) у природној величини.
--	---	--

5. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваког модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.

Подела одељења на групе

Када се практична настава реализује у школи одељење се дели на групе до 10 ученика.

Када се практична настава реализује код послодавца рад се обавља са групом од максимално 5 ученика

Место реализације наставе:

Практични облици наставе се реализују у школским радионицама и кабинетима или код послодавца. Када се практична настава реализује у школи, део часова, до **25% од укупног броја часова практичних облика наставе**, се може реализовати и код послодавца.

У случају када се део практичне наставе одвија у компанијама, школа одређује која знања, вештине и ставове ће ученици стицати у компанијама. Нагласак мора бити на развијању ставова (стицање самосталности и одговорности у обављању послова, развијање способности комуницирања и тимског рада, стицање и развијање радних навика и радне дисциплине...) у односу на саме вештине и знања које је ученик већ стекао кроз часове практичног облика рада у школским радионицама и кабинетима.

Блок настава се искључиво изводи у компанијама, где ученици на конкретним радним задацима синтетичу се знања и вештине достигнуте кроз појединачне практичне вежбе.

Скице модела дефинисати у оквиру стручних већа, како би се успоставила корелација са предметима: технологија одеће, констукција и моделовање одеће и пракса конфекције.

На часовима обрадити што више различитих модела од различитих текстилних материјала и за различите намене. Излагање подржати цртежима, скицама, модним журналима и презентацијама о актуелним модним трендовима предмета модула; користити рачунар, видео уређај.

Број одевних предмета, одредити у зависности од могућности ученика, а све у циљу постизања исхода модула.

Ученици цртају шаблоне у природној величини.

Задатак поставити конкретно, са свим потребним елементима. Рад на решавању задатка треба да се одвија индивидуално, уз одговарајуће смернице и објашњења.

Током рада вршити групне и појединачне анализе и корекције.

На часовима градирања (умножавања) кројева објаснити ученицима основни принцип овог поступка и његов циљ, а затим: значај фиксних тачака и тачака умножавања, појам интервала, као и осталих правила умножавања одевних предмета.

Код ученика развијати навику коришћења уџбеника и друге стручне литературе из различитих извора у процесу учења и у будућем раду.

Ученик је обавезан да води дневник праксе.

Избор метода и облика рада за сваки модул одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.

Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Методе рада:

Када се практични облик наставе изводе у школи, методе учења, могу обухватати између осталог: учење посматрањем, опонашањем/имитирањем и вежбањем, учење кроз решавање реалних проблема, учење кроз непосредни рад са материјалом, учење у виртуелном окружењу, учење кроз симулације и играње улога и слично.

Уколико се програм реализује у “школском систему“ урађене шаблоне на **пракси конструкције и моделовања одеће** користити на часовима **праксе конфекције**, а према прописаним наставним плановима и програмима ових предмета.

Када се практични облик наставе изводе код послодавца, методе учења могу обухватати између осталог: обилазак радне средине, упознавање са радним местима и средствима за рад, посматрање процеса рада, демонстрацију процеса рада од стране запослених, ментора или наставника, када је то договорено. Након примене претходно наведених метода учења, ученик може и да индивидуално вежба и извршава предвиђене радне задатке у складу са прописима који уређују безбедност и

здравље на раду и ППНУ. Ученик може да изврши предвиђени радни задатак, уз стручни надзор наставника или ментора код послодавца. Методе се прилагођавају условима који постоје код послодавца.

Уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању потребно је да школа и послодавац детаљно испланирају и утврде место и начин реализације исхода, и унесу их у план реализације учења кроз рад. Препорука је да се учење кроз рад реализује применом савремене рачунарске опреме и одговарајућих компјутерских програма.

Конструкциону припрему одевних предмета ускладити са потребама и могућностима компаније у којој се реализује учење кроз рад. Блок настава се такође реализује код послодавца.

6. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

Оцењивање

Наставник и ментор, на почетку школске године или на почетку теме/модула упознају ученике са критеријумима формативног и сумативног оцењивања.

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд.

Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и постигнућа ученика је могуће вредновати кроз:

- праћење активности ученика на часу (тј. процесу учења);
- континуално праћења достигнутих исхода и нивоа достигнутих компетенција
- однос према опреми и алату;
- тестове практичних вештина, решавање практичних задатака;

При формативном оцењивању ученика користити и вредновати **лични картон ученика** - документ који сачињава и води наставник у циљу евидентирања времена, активности и напретка ученика за време реализације практичних облика наставе код послодавца.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваког реализованог модула. Сумативне оцене се добијају из контролних и графичких радова, активности на часу, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а информације добијене од ученика користи да прилагоди и унапреди подучавање.

Сумативно оцењивање се може извршити на основу:

- усмене провере знања;
- писане провере знања;
- формативног оцењивања,
- резултата/решења проблемског или пројектног задатка,

Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању израда пројектног задатка може се применити „чек листа” у којој су приказани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености задатка, а наставник „чекира“ показатељ који одговара постигнућу ученика.

Уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању наставник /инструктор проверава да ли је послодавац извршио процену ризика на радном месту на коме раде ученици и да ли је извео уводну обуку ученика о безбедности и здрављу на раду.

Назив предмета: ПРАКСА КОНФЕКЦИЈЕ**1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

У табелама је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

1.1. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА¹

РАЗРЕД	НАСТАВА				УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I	0	0	148	0	148
II	0	0	170	30	200
III	0	0	204	30	234
IV	0	0	174	30	204

¹Уколико се програм реализује у „школском систему“

1.2. ПРЕМА НАСТАВНОМ ПЛАНУ И ПРОГРАМУ – ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ²

РАЗРЕД	НАСТАВА				УЧЕЊЕ КРОЗ РАД*	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	0	0	148	0	0	148
II	0	0	0	30	170	200
III	0	0	0	30	204	234
IV	0	0	0	30	174	204

²Уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању

* Потребно је да школа и послодавац детаљно испланирају и утврде место и начин реализације исхода, и унесу их у план реализације учења кроз рад

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Стицање основних знања о припреми и одржавању радног места, као и о заштити на раду.
- Стицање темељних практичних знања и вештина за израду одевног предмета и решавање проблема у процесу рада.
- Развијање свести о неопходности задовољења естетских и функционалних карактеристика одевних предмета као неодвојивих елемената израде.
- Развијање способности коришћења различитих извора информација.
- Развијање мануелних вештина, прецизности, мотивације и упорности у раду.
- Развијање радних навика и одговорности према премету рада.
- Развијање систематичности и уредности у раду.
- Оспособљавање за самосталан и тимски рад.
- Оспособљавање за правилно руковање прибором и уређајима за кројење, машинама за шивење, уређајима и апаратима за пеглање.
- Развијање логичког мишљења и међусобног повезивања теоријских знања и практичних вештина и указивање на њихову међусобну условљеност.
- Развијање самокритичности и способности самоевалуације.
- Развијање способности управљања временом, поштовање рокова и смисла за рационалан избор и коришћење текстилних материјала.

4. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА**Разред: први**

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Ручно шивење	32
2.	Машинско шивење	56
3.	Ручно и машинско кројење	8
4.	Израда машинских шавова и пеглање	52

Разред: други

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Израда модних детаља и детаља одевних предмета	40
	Израда модних детаља (торба) - блок настава	12
2.	Израда сукње	40
3.	Израда женских панталона	50
4.	Израда мушких панталона	40
	Израда мушких или женских панталона - БЛОК НАСТАВА	18

Разред: трећи

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Израда блузе	42
2.	Израда хаљине	60
3.	Израда мушке кошуље	36
5.	Израда спортске одеће	36
4.	Израда рубља и одеће за спавање	30
6.	Израда одевног предмета према захтеву локалне заједнице - БЛОК НАСТАВА	30

Разред: четврти

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Израда детаља за полутешку и тешку конфекцију	12
2.	Израда мушког прелука	24
3.	Израда женске јакне (блејзера)	48
4.	Израда мушке јакне (или сакоа)	48
5.	Израда женског или мушког мантила или капута	42
6.	Израда завршне колекције - БЛОК НАСТАВА	30

4. НАЗИВ МОДУЛА, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: први

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Ручно шивење	<ul style="list-style-type: none"> организује своје радно место; изради ручне бодове (прошивајући; опшивајући, прекривни, коси, цик-цак, ланчани, бодове за вез и сл.) на различитим текстилним материјалима: памучном платну, памучном кеперу, панама платну, вуненим и синтетичким материјалима и сл; изради ручним путем рупице на различитим текстилним материјалима: памучном платну, памучном кеперу, синтетичким, вуненим материјалима и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, елементи и припрема радног места; Ручни бодови: прошивајући, опшивајући, прекривни, коси, цик-цак, ланчани, бодови за вез, и сл. На различитим текстилним површинама, уз опажање карактеристика материјала и понашање текстилног материјала у току рада; Израда рупица на различитим текстилним површинама, уз опажање карактеристика материјала и понашање текстилног материјала у току рада;
Машинско шивење	<ul style="list-style-type: none"> наведе делове обичне машине за шивење и њихову функцију; правилно постави иглу; правилно уведе горњи конац; намота доњи конац на калем чунка; правилно постави чунак са доњим концем; подешава/бира адекватну дужину убода; прецизно израђује равне штепове; прецизно израђује штепове различитих/задатих облика (спирала, цвет и сл.); наброји карактеристике расположивих специјалних машина; користи специјалне машине за шивење; наведе карактеристике расположивих аутоматских машина за шивење; опслужује аутоматске машине за шивење. 	<ul style="list-style-type: none"> Машина за шивење: изглед, делови и њихова функција; Правилно руковање машином (намештање игле, увођење горњег конца, намотавање доњег конца и постављање чунка са доњим концем); Увежбавање штепова; Специјалне машине за шивење (двоигловке, машине са ланчаним бодом, машине за опшивање ивица); Аутоматске машине (за израду рупица, за ушивање дугмади, за израду паспулираних џепова итд.).
Ручно и машинско кројење	<ul style="list-style-type: none"> правилно користи прибор за ручно кројење; припреми материјал за кројење; уцрта кројне делове у кројну слику; формира кројну наслагу, пренесе кројну слику; искроји уцртане кројне делове; означи и нумерише кројне делове; препозна апарате и уређаје за грубо кројење и објасни принцип рада; препозна апарате и уређаје за фино кројење и објасни принцип рада. 	<ul style="list-style-type: none"> Прибор за ручно кројење и његово правилно коришћење; Формирање кројне наслаге; Израда кројне слике; Преношење кројне слике на наслагу; Апарати и уређаји за грубо и фино кројење; Означавање и нумерисање искројених делова.
Израда машинских шавова и пеглање	<ul style="list-style-type: none"> самостално изради све врсте отворених шавова са различитим текстилним материјалима (памучно платно, тегас платно, 	<ul style="list-style-type: none"> Отворени шавови: распеглани, напеглани, једноструко и двоструко наштепани са различитим текстилним површинама (тканине, плетенине, неткани текстил и сл.);

	<p>памучни и синтетички сатен са и без еластина, различити трикотажни материјали итд.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостално изради све врсте затворених шавова са различитим текстилним материјалима (памучно платно, тексас платно, памучни и синтетички сатен са и без еластина, различити трикотажни материјали итд.); • самостално изради порубне шавове са различитим текстилним материјалима; • одабере адекватну врсту шава у зависности од својстава текстилног материјала, врсте одевног предмета и његове намене; • препозна уређаје за пеглање; • правилно рукује уређајима за пеглање/бира параметре пеглања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Затворени шавови: • Француски, једноструко и двоструко наштепани са различитим текстилним материјалаима (тканине, плетенине, неткани текстил и сл.); • Порубни шавови: отворени и затворени са различитим текстилним материјалаима (тканине, плетенине, неткани текстил и сл.); • Међуфазно пеглање: параметри пеглања, електрична, електропарна и парна пегла, столови за пеглање.
--	--	--

Разред: други

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
<p>Израда модних детаља и детаља одевних предмета</p> <p>Израда модних детаља (торба) - блок настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • искроји и шашије нашивене џепове са поклопцима за различите одевне предмете; • искроји и шашије косе и џепове у шаву; • искроји и шашије џепове са једним и са два паспула; • искроји и шашије различите врсте крагни; • искроји и шашије манжетне са обрадом шлица на рукаву; • нашије патент затварач; • искроји и шашије гајке. <p><u>Практична настава у блоку:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Искроји и шашије одабрани модел торбе. 	<p><u>Обавезни:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда џепова за женску и мушку одећу (нашивени џепови са и без поклопца, паспулирани џепови са једним и са два паспула коси и џепови у шаву); • Кројење и израда крагни; • Кројење и израда манжетни са обрадом шлица на рукаву; • Ушивање патент затварача; • Кројење и израда гајки. <p><u>Практична настава у блоку:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда торбе по одабраном моделу. • Упознавање ученика са процесом производње у ППС-у.
<p>Израда сукње</p>	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду класичне сукње; • формира кројну слику, искроји и комплетира кројне делове класичне сукње; • шашије класичну сукњу; • врши међуфазно и завршно пеглање класичне сукње. • припреми основни и помоћни материјал за израду сукње по одабраном моделу; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове сукње по одабраном моделу; • шашије сукњу по одабраном моделу; • врши међуфазно и завршно пеглање сукње по одабраном моделу. 	<p><u>Обавезни:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда класичне сукње; • Кројење и израда сукње по одабраном моделу. <p><u>Препоручени:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученицима који су савладали обавезне садржаје модула обезбедити шаблоне по којима ће израдити 1-2 модела сукње.
<p>Израда женских панталона</p>	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду класичних женских панталона; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичних женских панталона; • шашије класичне женске панталоне; • врши међуфазно и завршно пеглање класичних женских панталона; • припреми основни и помоћни материјал за израду женских панталона по одабраном моделу; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове женских панталона по одабраном моделу; • шашије женске панталоне по одабраном моделу; 	<p><u>Обавезни:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда класичних женских панталона; • Кројење и израда женских панталона по одабраном моделу. <p><u>Препоручени:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученицима који су савладали обавезне садржаје модула обезбедити шаблоне по којима ће израдити 1-2 модела женских панталона.

	<ul style="list-style-type: none"> • врши међуфазно и завршно пеглање женских панталона по одабраном моделу. 	
<p>Израда мушких панталона</p> <p>Израда мушких или женских панталона по одабраном моделу – блок настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду класичних мушких панталона; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичних мушких панталона; • сашије класичне мушке панталоне; • врши међуфазно и завршно пеглање класичних мушких панталона; • припреми основни и помоћни материјал за израду мушких панталона по одабраном моделу; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове мушких панталона по одабраном моделу; • сашије мушке панталоне по одабраном моделу; • врши међуфазно и завршно пеглање мушких панталона по одабраном моделу. 	<p><u>Обавезни:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда класичних мушких панталона; • Кројење и израда мушких панталона по одабраном моделу. <p><u>Препоручени:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученицима који су савладали обавезне садржаје модула обезбедити шаблоне по којима ће израдити 1-2 модела мушких панталона. <p><u>Практична настава у блоку:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Израда мушких или женских панталона по одабраном моделу.

Разред: трећи

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Израда блузе	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду класичне блузе; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичне блузе; • сашије класичну блузу; • врши међуфазно и завршно • врши пеглање класичне блузе; • припреми основни и помоћни материјал за израду блузе по одабраном моделу; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове блузе по одабраном моделу; • сашије блузу по одабраном моделу; • врши међуфазно и завршно пеглање блузе по одабраном моделу. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда класичне блузе; • Кројење и израда блузе по одабраном моделу. <p>Препоручени:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученицима који су савладали обавезне садржаје модула обезбедити шаблоне по којима ће израдити нови модел блузе.
Израда хаљине	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду класичне хаљине; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичне хаљине; • сашије класичну хаљину, • врши међуфазно и завршно пеглање класичне хаљине; • припреми основни и помоћни материјал за израду хаљине по одабраном моделу; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове хаљине по одабраном моделу; • сашије хаљину по одабраном моделу; • врши међуфазно и завршно пеглање хаљине по одабраном моделу. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда класичне хаљине; • Кројење и израда хаљине по одабраном моделу. <p>Препоручени:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученицима који су савладали обавезне садржаје модула обезбедити шаблоне по којима ће израдити 1-2 модела хаљине.
Израда мушке кошуље	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду класичне мушке кошуље; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове класичне мушке кошуље; • сашије класичну мушку кошуљу; • врши међуфазно и завршно пеглање класичне мушке кошуље; • припреми основни и помоћни материјал за израду мушке кошуље по одабраном моделу; 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда класичне мушке кошуље; • Кројење и израда мушке кошуље по одабраном моделу. <p>Препоручени:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученицима који су савладали обавезне садржаје модула обезбедити шаблоне по којима ће израдити 1 модел кошуље.

	<ul style="list-style-type: none"> • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове мушке кошуље по одабраном моделу; • сашије мушку кошуљу по одабраном моделу; • врши међуфазно и завршно пеглање мушке кошуље. 	
Израда спортске одеће	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду спортске одеће; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове спортске одеће; • сашије спортску одећу; • врши међуфазно и завршно пеглање спортске одеће. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда горњег и доњег дела женске тренерке; • Кројење и израда горњег и доњег дела мушке тренерке. <p>Препоручени:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда мајице.
Израда рубља и одеће за спавање	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду рубља и одеће за спавање; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове рубља и одеће за спавање; • сашије рубље и одећу за спавање; • врши међуфазно и завршно пеглање рубља и одеће за спавање. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда рубља и одеће за спавање (пицама и боксерике). <p>Препоручени:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда баде-мантила.
Израда одевног предмета према захтеву локалне заједнице – блок настава	<ul style="list-style-type: none"> • припреми основни и помоћни материјал за израду одевног предмета према захтеву локалне заједнице; • формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове одевног предмета према захтеву локалне заједнице; • сашије одевни предмет према захтеву локалне заједнице; • врши међуфазно и завршно пеглање одевног предмета према захтеву локалне заједнице. 	<p>Практична настава у блоку:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кројење и израда одевног предмета према захтеву локалне заједнице.

Разред: четврти

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Израда детаља за полутешку и тешку конфекцију	<ul style="list-style-type: none"> искроји и сашије нашивене џепове и поклопце са и без поставе за различите одевне предмете полутешке и тешке конфекције; искроји и сашије грудни џеп за сако тзв. цигер-лајсну; искроји и сашије џепове са једним и са два паспула; искроји и сашије различите врсте крагни за сако, мантил, капут. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> Кројење и израда нашивених џепова и поклопаца са и без поставе, паспулираних џепова и грудног џепа; Кројење и израда различитих модела крагни за: сако, мантил, капут итд.
Израда мушког прслука	<ul style="list-style-type: none"> припреми основни и помоћни материјал за израду мушког прслука; формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове мушког прслука; сашије мушки прслук; врши међуфазно и завршно пеглање мушког прслука. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> Кројење и израда мушког прслука.
Израда женске јакне или блејзера	<ul style="list-style-type: none"> припреми основни и помоћни материјал за израду женске јакне или блејзера; формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове; сашије женску јакну или блејзер; врши међуфазно и завршно пеглање женске јакне или блејзера. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> Кројење и израда женске јакне или блејзера.
Израда мушке јакне (или сакоа)	<ul style="list-style-type: none"> припреми основни и помоћни материјал за израду мушке јакне (или сакоа); формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове мушке јакне (или сакоа); сашије мушку јакну (или сако); врши међуфазно и завршно пеглање мушке јакне (или сакоа). 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> Кројење и израда мушке јакне (или сакоа).
Израда женског или мушког мантила или капута	<ul style="list-style-type: none"> припреми основни и помоћни материјал за израду женског или мушког мантила или капута; формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове женског или мушког мантила или капута; сашије женски или мушки мантил или капут; врши међуфазно и завршно пеглање женског или мушког мантила или капута. 	<p>Обавезни:</p> <ul style="list-style-type: none"> Кројење и израда женског или мушког мантила или капута.
Израда завршне колекције – блок настава	<ul style="list-style-type: none"> припреми основни и помоћни материјал за израду одевног предмета из завршне колекције; формира кројне слике, искроји и комплетира кројне делове одевног предмета из завршне колекције; сашије одевни предмет из завршне колекције; врши међуфазно и завршно пеглање одевног предмета из завршне колекције. 	<p>Практична настава у блоку:</p> <ul style="list-style-type: none"> Израда завршне колекције.

5. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваког модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.

Подела одељења на групе

Када се практична настава реализује у школи одељење се дели на групе до 10 ученика.

Када се практична настава реализује код послодавца рад се обавља са групом од **максимално 5 ученика**

Место реализације наставе:

Практични облици наставе се реализују у школским радионицама и кабинетима или код послодавца. Када се практична настава реализује у школи, део часова, до **25% од укупног броја часова практичних облика наставе, се може реализовати и код послодавца.**

Објаснити ученицима појам радног места, његове елементе и организацију (припрему). Нагласити значај правилног држања тела при раду. Упознати ученике са елементима ручног кројења и шивења кроз припремљене готове узорке и непосредну демонстрацију процеса израде, уз обавезно освртање на врсту текстилног материјала, опажање његових карактеристика (нпр. осипање, клизавост и сл.) и понашање у току процеса рада.

Презентовати ученицима средства рада у конфекцији: обичну брзошиваћу машину, различите врсте специјалних машина и аутомата за шивење.

Демонстрирати рад на обичној машини, расположивим специјалним машинама као и опслуживање шиваћих аутомата, користећи узорке различитих текстилних материјала и опажајући њихово понашање.

Ученицима презентовати апарате и уређаје за пеглање, и демонстрирати начин рада.

Демонстрирати ученицима технолошке поступке израде свих одевних предмета предвиђених наставним планом и програмом.

Скице модела одевних предмета дефинисати у оквиру стручних већа, како би се успоставила корелација са предметима: технологија одеће, конструкција и моделовање одеће и пракса конструкције и моделовања одеће.

Указати ученицима на значај правилног одабира врсте убода, шава и детаља у зависности од врсте материјала и намене одевног предмета.

Инсистирати на самосталном, прецизном и уредном раду и континуирано га пратити.

Обавезно применити потребне мере заштите на раду.

Излагање подржати готовим узорцима детаља и одевних предмета, цртежима, скицама, модним журналима и презентацијама о актуелним модним трендовима.

Број одевних предмета, одредити у зависности од могућности ученика, а све у циљу постизања исхода модула.

Ученик је обавезан да води дневник практичне наставе.

Уколико се програм реализује у „школском систему“ користити шаблоне одевних предмета израђене на часовима **конструкције и моделовања одеће или праксе конструкције и моделовања одеће**, а према прописаним наставним плановима и програмима ових предмета.

Избор метода и облика рада за сваки модул одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.

Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару и индивидуални рад.

Уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању потребно је да школа и послодавац детаљно испланирају и утврде место и начин реализације исхода, и унесу их у план реализације учења кроз рад. Израду одевних предмета ускладити са потребама и могућностима компаније у којој се реализује учење кроз рад.

Блок наставу у **II и III** разреду реализовати код послодавца, а у **IV** разреду у школи због сумирања стеченог знања кроз израду завршне колекције.

6. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достигнућу исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.

Формативно оцењивање, као модел праћења напредовања ученика, се одвија на сваком часу и свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације. Постигнућа ученика је могуће вредновати кроз: активности на часу (тј. процес учења), постављање питања и/или давање одговора у складу са контекстом који се објашњава, израду задатака, истраживачке пројекте, презентовање садржаја, помоћ друговима из одељења у циљу савладавања градива, праћење остварености исхода и самостални практични рад.

Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

За вредновање сваког практичног задатка, може се применити „чек“ листа у којој су приказани очекивани нивои квалитета рада и степена ангажовања ученика, а наставник „чекира“ одговарајући показатељ.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке за даљи рад.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продуктима различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваког модула, и може се извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл.

Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

Уколико се програм реализује у складу са Законом о дуалном образовању наставник /инструктор проверава да ли је послодавац извршио процену ризика на радном месту на коме раде ученици да ли је извео уводну обуку ученика о безбедности и здрављу на раду.

Назив предмета: ПРИМЕНА САД СИСТЕМА У КОНСТРУКЦИЈИ ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

У табелама је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

1.1. ПРЕМА ПЛАНУ И ПРОГРАМУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
II	0	102	0	30	0	132
III	0	68	0	30	0	98
IV	0	58	0	30	0	88

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА

- Стицање знања о примени савремених софтвера за конструкциону припрему производње одеће.
- Оспособљавање ученика за коришћење рачунара у струци.
- Стицање практично примењивих знања и вештина.
- Разумевање конструкције, моделовања, градирања и уклапања кројних делова у кројну слику, коришћењем програмских алата.
- Развијање логичког размишљања, повезивања и закључивања.
- Развијање маштовитости и самосталности у реализацији модела.
- Развијање способности самопроцене квалитета рада.
- Повећање нивоа стручне оспособљености ученика што ће допринети њиховом бржем укључивању у производни процес.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА ПРЕДМЕТА**Разред: други**

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	CAD системи у одевној индустрији	6
2.	Радно окружење и основна подешавања CAD система	10
3.	Конструкција и моделовање детаља одевних предмета	10
4.	Конструкциона припрема сукње и женских панталона	76
5.	Градирање и уклапање кројних слика за одевне предмете по моделу (сукње и женске панталоне) – БЛОК НАСТАВА	30

Разред: трећи

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкциона припрема одевних предмета (мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље)	68
2.	Градирање и уклапање кројних слика за одевне предмете по моделу (мушке панталоне, женска блуза и мушка кошуља) – БЛОК НАСТАВА	30

Разред: четврти

Ред. бр	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Конструкциона припрема одевних предмета (мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне)	58
2.	Градирање и уклапање кројних слика за одевне предмете по моделу (мушког прслука, женске јакне/блејзера) – БЛОК НАСТАВА	30

4. НАЗИВ МОДУЛА, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: други

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
CAD системи у одевној индустрији	<ul style="list-style-type: none"> • објасни основне појмове, развој и карактеристике CAD система за компјутерску припрему производње одеће; • наведе основне делове система и схвати њихову функцију; • објасни значај и предност примене рачунара. 	<ul style="list-style-type: none"> • Основни појмови и развој CAD система; • Карактеристике система за компјутерску припрему производње одеће; • Основни делови система и њихова функција; • Значај примене рачунара; • Предности примене рачунара.
Радно окружење и основна подешавања CAD система	<ul style="list-style-type: none"> • објасни радно окружење програма; • користи терминологију алата у програму на страном и матерњем језику. 	<ul style="list-style-type: none"> • Радни прозор (окружење) програма; • Упознавање са радним алатима програма; • Паралелно коришћење терминологије алата у програму на страном и матерњем језику.
Конструкција и моделовање детаља одевних предмета	<ul style="list-style-type: none"> • користи алате програма; • анализира скицу детаља на одевним предметима; • објасни поступак конструкције детаља; • објасни принципе моделовања; • конструише и моделује детаље одевних предмета; • комплетира детаље одевних предмета. 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа скице детаља; • Конструкција детаља на одевним предметима; • Моделовање детаља на одевним предметима; • Комплетирање детаља одевних предмета.
Конструкциона припрема сукње и женских панталона	<ul style="list-style-type: none"> • анализира скицу модела; • објасни поступак конструкције одевног предмета; • објасни принципе моделовања; • уради конструкцију сукње и женских панталона; • примени различите принципе моделовања; • комплетира кројне делове одевних предмета (сукње и женских панталона) у одређеној величини; • уради дигитализацију ручно урађених кројева; • објасни начин одређивања параметара потребних за израду додатака и обележавање одређених тачака; • зада параметре за додавање резерве за шавове и порубе; • зада параметре за обележавање карактеристичних тачака; • зада параметре потребне за градирање одређених величина; • уради градирање свих потребних величина; • припреми кројне делове за серијску производњу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа скице одевног предмета; • Конструкција сукње и женских панталона; • Моделовање сукње и женских панталона; • Комплетирање кројних делова одевних предмета (сукње и женских панталона) у одређеној величини; • Дигитализација ручно израђених кројева; • Правила дигитализације; • Увођење модела у систем; • Промена карактеристика линија; • Сечење делова – дефинисање нових шавова; • Промена димензија кројних делова; • Промена места ушитака; • Додавање нових или затварање постојећих ушитака; • Додавање набора; • Додавање шавова, поруба и резерви; • Обележавање карактеристичних тачака на кројним деловима; • Конструисање поставе, међупоставе, цеповине; • Снимање и обележавање карактеристичних тачака на основном кроју сукње и панталона; • Правила градирања;

		<ul style="list-style-type: none"> • Уношење потребних података за градирање (умножавање) основног кроја сукње и женских панталона; • Градирање (умножавање) основног кроја сукње и женских панталона у потребним величинама; • Припрема основног кроја сукње и женских панталона за серијску производњу; • Аутоматско цртање кројних делова у природној величини или у размери;
<p>Градирање и уклапање кројних слика за одевне предмете по моделу (сукње и женске панталоне) - блок настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • зада параметре за обележавање карактеристичних тачака; • зада параметре потребне за градирање одређених величина; • уради градирање свих потребних величина; • припреми кројне делове за уклапање кројних слика; • уклапа кројне слике за све врсте материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Снимање и обележавање карактеристичних тачака за одевне предмете по моделу (сукње и женске панталоне); • Правила градирања; • Уношење потребних података за градирање (умножавање) сукње и женских панталона; • Градирање (умножавање) сукње и женских панталона у потребним величинама; • Припрема сукње и женских панталона за уклапање кројних слика; • Уклапање кројних слика за све врсте материјала.

Разред: трећи

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
<p align="center">Конструкциона припрема одевних предмета (мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље)</p>	<p>По завршетку модула ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира скицу модела; • објасни поступак конструкције одевног предмета; • објасни принципе моделовања; • уради конструкцију одевних предмета (мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље); • примени различите принципе моделовања; • комплетира кројне делове одевних предмета (мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље) у одређеној величини; • уради дигитализацију ручно урађених кројева; • објасни начин одређивања параметара потребних за израду додатака и обележавање одређених тачака; • зада параметре за додавање додатака за шавове и порубе; • зада параметре за обележавање карактеристичних тачака; • зада параметре потребне за градирање одређених величина; • уради градирање свих потребних величина; • припреми кројне делове за серијску производњу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа скице одевног предмета; • Конструкција мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље; • Моделовање мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље; • Комплетирање кројних делова одевних предмета (мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље) у одређеној величини; • Дигитализација ручно израђених кројева; • Правила дигитализације; • Увођење модела у систем; • Промена карактеристика линија; • Сечење делова – дефинисање нових шавова; • Промена димензија кројних делова; • Промена места ушитака; • Додавање нових или затварање постојећих ушитака; • Додавање набора; • Додавање шавова, поруба и резерви; • Обележавање карактеристичних тачака на кројним деловима; • Конструисање поставе, међупоставе, цеповине; • Снимање и обележавање карактеристичних тачака на основном кроју мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље; • Правила градирања; • Уношење потребних података за градирање (умножавање) основног кроја мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље; • Градирање (умножавање) основног кроја мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље у потребним величинама; • Припрема основног кроја мушких панталона, женске блузе, хаљине и мушке кошуље за серијску производњу; • Аутоматско цртање кројних делова у природној величини или у размери.
<p align="center">Градирање и уклапање кројних слика за за одевне предмете по моделу (мушке панталоне, женска блуза и мушка кошуља) - блок настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • зада параметре за обележавање карактеристичних тачака; • зада параметре потребне за градирање одређених величина; • уради градирање свих потребних величина; • припреми кројне делове за уклапање кројних слика; • уклапа кројне слике за све врсте материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Снимање и обележавање карактеристичних тачака за одевне предмете по моделу (мушке панталоне, женска блуза и мушка кошуља); • Правила градирања; • Уношење потребних података за градирање (умножавање) одевних предмета (мушке панталоне, женска блуза и мушка кошуља); • Градирање (умножавање) одевних предмета (мушке панталоне, женска блуза и мушка кошуља) у потребним величинама; • Припрема одевних предмета (мушке панталоне, женска блуза и мушка кошуља) за уклапање кројних слика; • Уклапање кројних слика за све врсте материјала.

Разред: четврти

НАЗИВ МОДУЛА	ИСХОДИ По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
<p>Конструкциона припрема одевних предмета (мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • анализира скицу модела; • објасни поступак конструкције одевног предмета; • објасни принципе моделовања • уради конструкцију одевних предмета (мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне); • примени различите принципе моделовања; • комплетира кројне делове (мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне) у одређеној величини; • уради дигитализацију ручно урађених кројева; • објасни начин одређивања параметара потребних за израду додатака и обележавања одређених тачака; • зада параметре за додавање резерви за шавове и порубе; • зада параметре за обележавања карактеристичних тачака; • зада параметре потребне за градирање одређених величина; • уради градирање свих потребних величина; • припреми кројне делове за серијску производњу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализа скице одевног предмета; • Конструкција мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне; • Моделовање мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне; • Комплетирање кројних делова (мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне) у одређеној величини; • Дигитализација ручно израђених кројева; • Правила дигитализације; • Увођење модела у систем; • Промена карактеристика линија; • Сечење делова дефинисање нових шавова; • Промена димензија кројних делова; • Промена места ушитака; • Додавање нових или затварање постојећих ушитака; • Додавање набора; • Додавање шавова, поруба и резерви; • Обележавања карактеристичних тачака на кројним деловима; • Конструисање поставе, међупоставе, цевовине; • Снимање и обележавања карактеристичних тачака на основном кроју (мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне); • Правила градирања; • Уношење потребних података за градирање (умножавање) основног кроја мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне; • Градирање (умножавање) основног кроја мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне у потребним величинама; • Припрема основног кроја мушког прслука, женске јакне/блејзера и мушке јакне за серијску производњу; • Аутоматско цртање кројних делова у природној величини или у размери.
<p>Градирање и уклапање кројних слика за одевне предмете по моделу (мушког прслука и женске јакне/блејзера) - блок настава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • зада параметре за обележавања карактеристичних тачака; • зада параметре потребне за градирање одређених величина; • уради градирање свих потребних величина; • припреми кројне делове за уклапање кројних слика; • уклапа кројне слике за све врсте материјала. 	<ul style="list-style-type: none"> • Снимање и обележавања карактеристичних тачака за одевне предмете по моделу (мушког прслука и женске јакне/блејзера); • Правила градирања; • Уношење потребних података за градирање (умножавање) одевних предмета (мушког прслука и женске јакне/блејзера); • Градирање (умножавање) одевних предмета (мушког прслука и женске јакне/блејзера) у потребним величинама; • Припрема одевних предмета (мушког прслука и женске јакне/блејзера) за уклапање кројних слика; • Уклапање кројних слика за све врсте материјала.

5. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваког модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Предмет се реализује у специјализованом кабинету. **Део часова, до 25% од укупног броја часова вежби, се може реализовати и код послодавца.**

Приликом остваривања програма одељење се дели на групе до 10 ученика.

Излагање подржати цртежима, скицама, модним журналима и презентацијама о актуелним модним трендовима предмета модула, користити рачунар, видео уређај.

Скице модела дефинисати у оквиру стручних већа, како би се успоставила корелација са предметима технологија одеће, конструкција и моделовање одеће, пракса конструкције и моделовања одеће и пракса конфекције.

Обезбедити рачунаре са уграђеним софтверским пакетима.

Користити софтвер који поседује школа.

У оквиру одређеног софтверског пакета обрадити програме за конструкцију, градирање, израду кројних слика. Користити табеле мера и приказати примере конструкције одређених одевних предмета коришћењем CAD пакета. Уколико постоји више различитих софтвера, указати ученицима на сличности и разлике у раду са њима.

Број одевних предмета, одредити у зависности од могућности ученика, а све у циљу постизања исхода модула.

Избор метода и облика рада за сваки модул одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.

Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

6. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из контролних радова, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање.

Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке за даљи рад.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продукцијом различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике.

Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл.

Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

Назив предмета: ЕСТЕТСКО ОБЛИКОВАЊЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД:	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Укупно
II	0	68	0	0	68

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Упознавање са најважнијим феноменима историје текстила и одевања.
- Усвајање и примена потребних знања из области дизајна текстилних материјала и одевних предмета различитих намена на бази стечених знања из ликовне групе предмета у корелацији са осталим стручним предметима.
- Развијање стваралачког приступа задацима и осећаја за проналажење ликовно – естетских решења.
- Развијање смисла за креативно, логичко и критичко размишљање кроз тематске задатке.
- Развијање мануелне спретности и прецизности у раду.
- Развијање радних навика, поштовање рокова и смисла за рационалан избор и коришћење текстилних материјала.
- Развијање интересовања за све области у склопу струке и самостално проширивање стечених знања.
- Оспособљавање ученика за самосталан и тимски рад.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: Други

Годишњи фонд часова: Вежбе: **68 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Врсте текстилних материјала	<ul style="list-style-type: none"> • препозна врсте текстилних материјала (vlakно, пређа, ткани, плетени и неткани текстил) и њихове употребне и естетске вредности; • наведе врсте готових текстилних производа и њихове употребне и естетске вредности; • наведе техничко-технолошке основе текстила. 	<ul style="list-style-type: none"> • Врсте текстилних материјала: vlakно, пређа, ткани, плетени и неткани текстил и њихове употребне и естетске вредности; • Врсте готових текстилних производа и њихове употребне и естетске вредности; • Техничко-технолошке основе текстила.
Историја текстила и одеће	<ul style="list-style-type: none"> • опише основне карактеристике текстила и костима различитих историјских периода; • препозна правце који су утицали на модна кретања у XX веку; • опише основне карактеристике народне ношње код нас; • представи историјске костиме одговарајућим ликовним техникама. 	<ul style="list-style-type: none"> • Праисторија; • Стари век; • Средњи век; • Нови век; • XIX век; • XX век до другог светског рата; • XX век од другог светског рата до данас; • Народна ношња код нас;

		<ul style="list-style-type: none"> • Представљање историјских костима одговарајућим ликовним техникама.
Примена ликовних елемената и принципа компоновања у дизајну	<ul style="list-style-type: none"> • примени ликовне елементе у дизајну: линија, смер, облик, величина, текстура, валер и боја; • примени принципе компоновања у дизајну: репетиција, хармонија, контраст, градација, ритам и доминанта • изради, основним ликовним техникама, идејна решења према задатку; • користи различите ликовне технике и материјале. 	<ul style="list-style-type: none"> • Карактер и вредности ликовних елемената у дизајну: линија (смер), облик, величина, текстура, валер и боја; • Принципи компоновања: репетиција, хармонија, контраст, градација, ритам и доминанта; • Израда, идејних решења према задатку.
Форме и начини обликовања текстилних материјала	<ul style="list-style-type: none"> • примени орнаменталне форме: палмета, преплет, спирала, арабеска, трака-бордура; • изради идејна решења за текстилне материјале, одговарајућим ликовним техникама; • користи различите ликовне технике и материјале. 	<ul style="list-style-type: none"> • Орнаменталне форме: палмета, преплет, спирала, арабеска, трака-бордура; • Израда идејних решења за текстилне материјале, различитим ликовним техникама.
Одевање, настанак и улога одеће	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам одевања, разлоге настанка и улогу одеће; • објасни однос функционалности и естетике у одевању; • објасни појам моде и разлике између високе моде и конфекције; • објасни поделу одеће према: узрасту, полу, стасу, облику, годишњем добу-сезони, намени, врсти материјала и сировинском саставу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам одевања и разлози настанка - улога одеће; • Однос функционалности и естетике у одевању; • Појам моде и разлике између високе моде и конфекције; • Подела одеће према: полу, старосном добу, стасу, облику, годишњем добу-сезони, намени, врсти материјала и сировинском саставу.
Дизајн делова и детаља одевних предмета и модних детаља	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише пропорције људске фигуре; • препозна форме силуета А, Х, Т, Н, О, S, Y; • нацрта форме силуета основним ликовним техникама; • уочи карактеристике и разлике модног и техничког цртежа; • прикаже основним ликовним техникама естетско - функционалне карактеристике делова и детаља одевних предмета: поклопаца, манжети, оковратника, џепова копчања, вратног изреза, рукава, фалти, набора, волана; • прикаже комбинованим ликовним техникама естетско - функционалне карактеристике модних детаља; • нацрта технички цртеж делова и детаља одевних предмета у пропорцији. 	<ul style="list-style-type: none"> • Пропорције људске фигуре; • Силуете а, х, т, н, о, s, у; • Карактеристике модног и техничког цртежа; • Естетско-функционалне карактеристике делова и детаља одевних предмета: поклопаца, манжети, оковратника, џепова, копчања, вратног изреза, рукава, фалти, набора, волана и др.; • Естетско-функционалне карактеристике модних детаља; • Израда техничких цртежа према задатку.
Дизајн женске одеће	<ul style="list-style-type: none"> • наброји које су естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; • изради комбинованим ликовним техникама идејна решења женске одеће према врсти одевног предмета; • нацрта технички цртеж женске одеће према задатку. 	<ul style="list-style-type: none"> • Естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; • Израда идејних решења женске одеће према врсти одевног предмета (модни и технички цртеж).
Дизајн мушке одеће и дечје одеће	<ul style="list-style-type: none"> • наброји које су естетско-функционалне карактеристике одевних предмета; 	<p><u>Настава у блоку</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Естетско-функционалне карактеристике одевних предмета;

	<ul style="list-style-type: none"> • изради комбинованим ликовним техникама идејна решења мушке одеће за различите намене према врсти одевног предмета; • наведе пропорције тела детета према старосном добу; • изради комбинованим ликовним техникама идејна решења дечије одеће за различите намене према врсти; • нацрта технички цртеж према задатку. 	<ul style="list-style-type: none"> • Израда идејних решења мушке одеће према врсти одевног предмета; • Пропорције тела према старосном добу детета; • Израда идејних решења дечијих одевних предмета према врсти (модни и технички цртеж).
--	---	---

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО - МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваког модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Предмет се реализује кроз вежбе у специјализованом кабинету са фондом од 2 часа недељно. Настава у блоку се реализује у специјализованом кабинету. Приликом остваривања програма вежби одељење се дели у две групе.

Препоручени број часова по темама је следећи:

- Врсте текстилних материјала (2 часа)
- Историја текстила и одеће (14 часова)
- Примена ликовних елемената и принципа компоновања у дизајну (14 часова)
- Форме и начини обликовања текстилних материјала (14 часова)
- Одевање, настанак и улога одеће (2 часа)
- Дизајн делова и детаља одевних предмета (10 часова)
- Дизајн женске одеће (12 часова)
- Дизајн мушке и дечије одеће (30 часова) настава у блоку

Подсетити ученике на сазнања о врстама текстилних материјала и готових текстилних производа која су стекли из других стручних предмета и нагласити њихове употребне и естетске вредности.

При излагању наставне теме историја текстила и одеће као илустрацију користити репродукције и фотографије историјских, етнографских, музејских поставки костима и текстила, слајдове, радове ученика, примере у дигиталној форми.

Упознати ученике са ликовним техникама и материјалима и демонстрирати њихове могућности.

Дефинисати и образложити ликовне елементе: линију, смер, облик, величину, текстуру, валер и боју.

Демонстрирати цртање различитих врста линија.

Приказати природне, геометријске, дводимензионалне и тродимензионалне облике.

Приказати примере природних и вештачких текстура.

Демонстрирати добијање различитих ефеката при стварању текстуре – различите дебљине нанетог слоја боје, разликама у намазу четке, отискивању, прскању боје и др.

Демонстрирати адекватну употребу и мешање боја.

Образложити принципе компоновања: репетиција, градиција, хармонија, контраст, јединство, доминанта, равнотежа и нагласити повезаност и зависност ликовних елемената и принципа компоновања.

Кроз практичан рад у дизајну применити ликовне елементе: линију, смер, облик, величину, текстуру, валер и боју и принципе компоновања: репетиција, хармонија, контраст, градиција, ритам и доминанта.

Излагање подржати очигледним средствима: слајдовима, радовима ученика, примерима у дигиталној форми, колекцијама узорака готових текстилних материјала, паноима, модним часописима, каталозима, модним и техничким цртежима и сл.

Дефинисати пропорције људске фигуре.

Излагања изводити уз примену наставних средстава која се односе на пропорцију људске фигуре, анатомске цртеже, цртежи силуета и др.

Ученике подсетити на знања стечена о естетско-функционалним карактеристикама текстила и његовој улози у пројектовању одеће.

Због обимности програма поделити задатке према врсти одевног предмета (сукња, панталоне, кошуља итд.), тако да један ученик из сваке колекције нацрта идејна решења и техничке цртеже за нпр. сукњу, други панталоне трећи кошуљу итд.

Пратити самосталан креативан рад ученика и усмеравати га и кориговати.

Упутити ученике на интернет странице са садржајима везаним за наставне теме.

Сугерисати ученицима да стечена знања из естетског обликовања примењују при решавању задатака из стручних предмета;

Упутити ученике да посете изложбе ликовних и примењених уметника.

Препоруке за реализацију наставе у блоку

Настава у блоку се реализује у специјализованом кабинету на крају школске године.

На настави у блоку ученици израђују идејна решења мушке и дечје одеће према врсти одевног предмета тако да један ученик из сваке колекције нацрта идејна решења и техничке цртеже за нпр. панталоне, други за сако, трећи за кошуљу итд. Различитим ликовним техникама и материјалима.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд.

Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме.

Сумативне оцене се добијају из активности на часу, самосталних или групних радова ученика, праћење практичног рада, семинарских радова, домаћих задатака.

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а информације добијене од ученика користи да прилагоди и унапреди подучавање.

Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује. Када је у питању израда пројектног задатка може се применити „чек листа“ у којој су приказани нивои постигнућа ученика са показатељима испуњености задатка, а наставник „чекира“ показатељ који одговара постигнућу ученика.

На крају сваког часа или активности обавезно похвалити ученика за оно што је постигао и дати му препоруке шта још треба да уради.

Потребно је осмислити више типова различитих активности са продукцима различитог нивоа сложености и утврдити очекиване исходе, а према њима и критеријуме вредновања.

Оцењивање ученика се одвија у складу са Правилником о оцењивању. Потребно је, на почетку школске године, утврдити критеријуме за оцењивање (у складу са Правилником о оцењивању), првенствено за сумативно оцењивање, и са њима упознати ученике. Сумативно оцењивање се може извршити на основу формативног оцењивања, усменог излагања градива, (15-то минутних) тестова, истраживачког, проблемског или пројектног задатка и сл. Начин утврђивања сумативне оцене ускладити са индивидуалним особинама ученика.

Назив предмета: ПРЕДУЗЕТНИШТВО

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД:	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Укупно
IV	0	58	0	0	58

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Развијање пословних и предузетничких знања, вештина и понашања (иновативност и креативност, покретање иницијатива, преузимање одговорности и ризика; управљање променама, тимски рад, вештине комуникације, конструктивно решавање проблема, критичко мишљење, управљање временом, лидерство ...);
- Развијање предузетничких вредности и способности да се препознају предузетничке могућности у локалној средини и делује у складу са тим;
- Развијање пословног и предузетничког начина мишљења;
- Мултидисциплинарни приступ и оријентација на праксу;
- Развијање основе за континуирано учење;
- Развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији;
- Оспособљавање за активно тражење посла (запошљавање и samozapoшљавање);
- Развој одговорног односа према очувању природних ресурса и еколошке равнотеже.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: Четврти

Годишњи фонд часова: Вежбе: 58 часова;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Предузетништво и предузетник	<ul style="list-style-type: none"> • наведе адекватне примере предузетништва из локалног окружења; • наведе карактеристике предузетника; • објасни значај мотивационих фактора у предузетништву; • доведе у однос појмове предузимљивост и предузетништво. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, развој и значај предузетништва; • Профил и карактеристике успешног предузетника; • Мотиви предузетника; • Технике и критеријуми за утврђивање предузетничких предиспозиција.
Од пословне идеје до бизнис плана	<ul style="list-style-type: none"> • селекује из мноштва идеја ону која је применљива и реална за отпочињања бизниса; • препозна различите начине отпочињања посла; • објасни и примени SWOT анализу у механизму доношења одлука • уочи међусобно деловање фактора који утичу на тржиште; • самостално прикупи податке са тржишта–конкурвенција, потенцијални клијенти, величина тржишта; 	<ul style="list-style-type: none"> • Трагање за пословним идејама; • Окружење - фактор предузетничке активности; • Пословне могућности за нови пословни подухват (могућност начина реализације и облици власништва и извора финансирања идеја, swot анализа); • Фактори пословног окружења: потенцијални клијенти, величина тржишта, директна и индиректна конкуренција, трендови на тржишту итд;

	<ul style="list-style-type: none"> • прави понуду услуге; • развија маркетинг стратегију за своју пословну идеју и презентује свој маркетинг план; • разликује значај и препозна садржај бизнис плана. 	<ul style="list-style-type: none"> • Елементи маркетинг плана; • Процена могућности за реализацију бизнис идеје; • Презентација маркетинг план као дела бизнис плана; • Бизнис план – појам и садржај и значај.
Управљање и организација	<ul style="list-style-type: none"> • наведе особине успешног менаџера; • разликује управљачке стилове; • објасни суштину менаџмента услуга/производње; • објасни значај планирања и одабира људских ресурса за потребе организације; • препозна сврху и именује послове планирање процеса рада; • објасни послове организовања процеса рада са аспекта предузетника; • објасни вођење процеса рада; • разликује и објасни контролу остварених резултата процеса рада. • разликује и објасни структуру трошкова и значај амортизације • објасни шта је доходак и како се остварује • објасни ризик и осигурање од ризика • објасни како се формира цена и шта је то калкулација 	<ul style="list-style-type: none"> • Предузетник и менаџер; • Знања и вештине успешног менаџера; • Друштвена одговорност и пословни морал предузетника; • Формирање цене производа (тражња, понуда, формирање цене и калкулација трошкова који улазе у цену) • Планирање процеса рада (обим пословања, средства и извора средстава, кадрове, улагања, трошкове и резултате пословања); • Производња и продуктивност • Улагања и трошкови (доходак, штедња и инвестиција, структура трошкова, амортизација, ризик и осигурање) • Организација процеса рада (пословна средства, кадрове); • Вођење процес рада (пословни разговори, мотивација, управљање временом, препознаје уско грло и празан ход, прати трошкове, примењује иновације у циљу смањења трошкова, и прати остваривање резултате пословања); • Контрола остварених резултата процеса рада (промет, приход, трошкови, профит).
Правни оквир за оснивање и функционисање делатности	<ul style="list-style-type: none"> • наведе сва правна акта и норме донете у Републици Србији, који се односе на предузетништво, • познаје институције и инфраструктуру за подршку предузетништву; • објасни процедуру за коришћење услуга институција за подршку предузетницима; • направи преглед документације потребне за регистрацију предузетничке радње; • направи редослед корака при регистрацији предузетничке радње; • опише позитивне и негативне примере из праксе, везане за регистрацију предузетничке радње; • самостално сачини или попуни пословну документацију (CV, пословна писма, молбе, записник, обрасци...). 	<ul style="list-style-type: none"> • Законске форме организовања делатности; • Правни и институционални оквири развоја предузетништва у Србији; • Институције и инфраструктура за подршку предузетништву; • Оснивање и регистрација предузетничке радње (документација, пиб, отварање рачуна, избор пословног простора, пријем запослених и подела радних задатака).

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Предмет се реализује као вежбе. Вежбе се реализује у учионици или одговарајућем кабинету. Приликом остваривања програма вежби одељење се дели у две групе.

Препоруке за реализацију наставе:

- дати пример доброг предузетника и/или позвати на један час госта – предузетника који би говорио ученицима о својим искуствима;
- кроз олују идеја и вођене дискусије, наставник помаже ученицима да се креативно изразе у смишљању бизнис идеја и избору реалне идеје за даљи рад на њој;
- ученици се деле на групе у којима остају до краја и раде на деловима пословног плана;
- групе ученика окупљене око једне пословне идеје врше истраживање тржишта по наставниковим упутствима;
- групе ученика у посетама малим предузећима информишу се о начину прављења понуде и самостално праве понуду за пример њиховог предузећа;
- користити сајтове за прикупљање информација www.apr.sr.gov.rs, www.sme.sr.gov.rs; www.mspbg.co.rs...)
- посета социјалним партнерима на локалном нивоу (општина, филијале, националне службе за запошљавање, регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и сл);
- организовати долазак стручњака за процену бизнис плана;
- у презентацији користити сва расположива средства за визуализацију.

Оквирни број часова по темама

- Предузетништво и предузетник (4 часа);
- Од пословне идеје до бизнис плана (12 часова);
- Управљање и организација (14 часова);
- Правни оквир за оснивање и функционисање делатности (6 часа);
- Економија пословања (12 часова)
- Ученички пројект-презентација пословног плана (10 часова).

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник би требало да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а повратне информације добијене од ученика користи да прилагоди подучавање, охрабрује ученике да оцењују квалитет свог рада. Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

Б: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ**Назив предмета: ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ****1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

РАЗРЕД:	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Укупно
III	0	68	0	0	68

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Упознавање ученика са значајем и улогом цртања и сликања као основе ликовног израза заједничког за целокупно ликовно и стваралаштво у области дизајна.
- Усвајање знања и вештина из области цртања и сликања различитим поступцима, ликовним техникама и материјалима.
- Развијање визуелног опажања - перцепције и визуелног памћења.
- Развијање естетских критеријума ученика.
- Обезбеђивање потребног нивоа ликовне писмености за захтеве образовног профила.
- Оспособљавање ученика да стечена знања успешно примењују при решавању задатака из области стручних предмета.
- Развијање мануелне спретности, прецизности, мотивације и упорности у раду.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈАРазред: **Трећи**Годишњи фонд часова: Вежбе: **68 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Општа упутства за рад на цртежу и слици	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и значај цртања и сликања у креативним областима ликовних и примењених уметности; • објасни како видимо, видно поље, угао гледања и скраћење због удаљења; • објасни перспективу и основне геометријске елементе перспективе; • наведе основне чиниоце грађе композиције; • примени помоћна средстава при цртању; • разликује ликовне технике и материјале. 	<ul style="list-style-type: none"> • појам, врста и значај цртања и сликања у креативним областима ликовних и примењених уметности; • око - видно поље, угао гледања, хоризонт и скраћење због удаљења; • перспектива и основни геометријски елементи у перспективи; • хоризонтала и вертикала у природи и конструкцијама; • композиција и основни чиниоци њене грађе; • помоћна средства цртања и конструисања и њихова примена.
Линија, смер, величина и облик	<ul style="list-style-type: none"> • употребљава линију као основно средство ликовног изражавања; • примени различите врсте смерова у композицији; • анализира задати модел; • конструише цртеж; 	<ul style="list-style-type: none"> • линија као основно средство цртежа, њене карактеристике и изражајне вредности; • смер у композицији и простор; • анализа модела, конструкција цртежа, карактеристике конструкције - помоћне линије и њихова примена;

	<ul style="list-style-type: none"> • примењујући помоћне линије; • користи основне цртачке технике; • нацрта једноставну мртву природу састављену од геометријских тела и жичаних модела основним цртачким техникама; • анализира однос величина у оквиру композиције; • разликује природне, геометријске, дводимензионалне и тродимензионалне облике; • нацрта мртву природу са одабраним предметима различитих величина и облика. 	<ul style="list-style-type: none"> • цртање геометријских жичаних модела и одабраних предмета; • однос величина у оквиру композиције; • облик, величине и њихова повезаност додиривањем, покривањем и прожимањем; • цртање мртве природе са одабраним предметима различитих величина и облика.
Текстура, светлост, тон, сенка и боја	<ul style="list-style-type: none"> • уочава међусобне односе текстура; • представи различите врсте текстуре цртачким техникама; • објасни појмове светлост и сенка, бачена и локална сенка; • уочи да светлост и сенка моделују облик и дубину простора; • користи основне цртачке технике; • објасни доживљавање боје, колористичко значење боја и односе топлих и хладних боја; • користи сликарске технике темперу, гваш, акварел у колористичком сликању; • нацрта једноставну мртву природу са одабраним предметима и драперијама различитих текстура, у којој су заступљене топле и хладне боје. 	<ul style="list-style-type: none"> • текстура као средство израза у склопу осталих чинилаца композиције; • интервали - прелази различитих текстура; • цртање мртве природе са одабраним предметима и драперијама различитих текстура; • светлост и сенка, бачена и локална сенка; • технички поступци при сенчењу; • цртање и сенчење мртве природе са употребним предметима и драперијама - истицање волумена и пластичности форме; • доживљавање боје, физички, оптички и психолошки фактор боје; • колористичко значење боја, интезитет и хроматска вредност; • односи топлих и хладних боја; • сликарске технике водених боја: акварел, гваш, темпера; • анализа површина са наглашеним ритмом топлих и хладних боја; • колористичко сликање мртве природе са одабраним предметима и различитим драперијама.
Цртање фигуре	<ul style="list-style-type: none"> • наведе пропорције људског тела; • нацрта људску фигуру у пропорцији различитим ликовним техникама; • црта и сенчи фигуру по моделу; • нацрта делове и детаље одевних предмета и одевне предмете у целини на лутки или фигури. 	<ul style="list-style-type: none"> • анализа и значај скелета за грађу људске фигуре; • мускулатура човека; • пропорције људске фигуре; • цртање фигуре по моделу из анфаса, профила или са леђа; • цртање делова и детаља одевних предмета и одевни предмети у целини на лутки или фигури.

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз вежбе у специјализованој учионици. Приликом остваривања програма вежби одељење се не дели у групе.

Препоручени број часова по темама је следећи:

- Општа упутства за рад на цртежу и слици (2)
- Линија, смер, величина и облик (10)
- Текстура, светлост, тон, сенка и боја (28)
- Цртање фигуре (28).

Дефинисати композицију и основне чиниоце њене грађе. Објаснити законитости перспективе и појаву скраћења због удаљења. Демонстрирати примену помоћних средстава која се користе при цртању. Упознавање са сликарским техникама и материјалима (оловка, креда, угаљ, перо, темпера, акварел, гваш, пастел...) и демонстрирати њихове могућности. Дефинисати појам линије и смера, облика и величине. У склопу поставки мртве природе користити геометријске и жичане моделе, употребне предмете, гипсане моделе.

Дефинисати појам текстуре. Приказати примере природних и вештачких текстура. Демонстрирати добијање ефеката при цртању текстуре различитим цртачким техникама. Истаћи значај простора и светлости као елемената ликовне структуре;

Демонстрирати поступке при сенчењу. Објаснити доживљавање боје, физички, оптички и психолошки фактор боје, колористичко значење боја и односе топлих и хладних боја.

У склопу поставки мртве природе користити елементе и драперије различитих боја и текстура. На анатомским цртежима, репродукцијама сликарских или вајарских дела анализирати грађу и пропорцију људске фигуре. За цртање фигуре, користити различите моделе фигуре.

Објаснити употребу различитих комбинованих ликовних техника и материјала при цртању фигуре.

Пратити самосталан рад ученика и усмеравати га, неопходне су појединачне и групне анализе радова ученика.

Излагање подржати очигледним средствима - репродукцијама уметничких дела, цртежима пропорције људске фигуре, анатомским цртежима, слајдовима, радовима ученика, примерима у дигиталној форми, паноима...

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова.

Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из активност на часу, самосталних или групних радова ученика, праћење практичног рада, семинарских радова, домаћих задатака

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а информације добијене од ученика користи да прилагоди и унапреди подучавање.

Назив предмета: ТКАНИ И ПЛЕТЕНИ УНИКАТНИ ТЕКСТИЛ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД:	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Укупно
III	0	68	0	0	68

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Стицање знања о тканом и плетеном уникатном текстилу.
- Оспособљавање ученика за самостално дизајнирање и израду уникатних тканина и плетенина различитих намена.
- Упознавање ученика са уникатним техникама ткања и плетења.
- Овладавање вештинама за израду тканог и плетеног уникатног текстила.
- Повезивање стечених знања и вештина и њихово примењивање у настави других стручних предмета.
- Развијање естетских критеријума, визуелног опажања, имагинације и стваралачког мишљења;
- Оспособљавање за самостални и тимски рад.
- Развијање мануелне спретности и прецизности у раду.
- Развијање радних навика, поштовање рокова и смисла за рационалан избор и коришћење текстилних материјала.
- Развијање интересовања за све области у склопу струке и самостално проширивање стечених знања.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Трећи**

Годишњи фонд часова: Вежбе: **68 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Појам и врсте уникатног текстила	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам уникатних производа у различитим областима примењених уметности; • наведе специфичности и разлике између уникатних и серијских производа; 	<ul style="list-style-type: none"> • појам уникатних производа у различитим областима примењених уметности; • специфичности и разлике уникатних и серијских текстилних производа.
Уникатне технике тканог текстила	<ul style="list-style-type: none"> • објасни начине припреме основе и потке за ткање; • објасни поступке ткања на различитим врстама разбоја, уникатним техникама ткања; • наведе уникатне технике ткања и њихове карактеристике; • дизајнира идејних решења за уникатне технике ткања према задатку; • израђује идејна решења комбиновањем различитих преплетаја и уникатних техника ткања према задатку. 	<ul style="list-style-type: none"> • припрема основе и потке за ткање; • ткање на различитим врстама разбоја, различитим уникатним техникама; • дизајн и израда идејних решења комбиновањем различитих преплетаја и уникатних техника ткања према задатку.
Уникатне технике плетеног текстила	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступке ручног плетења уникатним техникама; • наведе уникатне технике плетења и њихове карактеристике; 	<ul style="list-style-type: none"> • ручно плетење, различитим уникатним техникама плетења; • израда уникатне плетенине на плетаћим машинама;

	<ul style="list-style-type: none"> • објасни поступке плетења уникатним техникама, на плетаћим машинама; • дизајнира идејна решења за уникатне технике плетења према задатку; • израђује идејна решења различитих комбинованих техника чворовања-макрамеа; • израђује идејна решења различитих уникатних техника плетења према задатку. 	<ul style="list-style-type: none"> • комбиноване технике (чворовање, макраме); • дизајн и израда идејних решења уникатног плетеног текстила према задатку.
--	---	--

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз вежбе у специјализованом кабинету или школској радионици са фондом од 2 часа недељно.

Приликом остваривања програма вежби одељење се не дели у групе. Препоручени број часова по темама је следећи:

- Појам и врсте уникатног текстила (2 часа)
- Уникатне технике тканог текстила (34 часа)
- Уникатне технике плетеног текстила (32 часа)

Програмски садржај предмета реализује се кроз теоријска предавања у уводном делу, а већи део програма реализује се кроз практичан индивидуални или тимски рад на задацима.

Уникатне технике тканог текстила (кљечана, узев, пребор, сумак, узлана, пупана, ажур, икат и ткање плочицама) у комбинацији са основним и изведеним преплетацијама могуће је реализовати на вертикалним, хоризонталним, ручним разбојима или рамовима за ткање, у зависности од наставних средстава које поседује школа.

Ученици треба да овладају што већим бројем различитих уникатних техника ручно плетеног текстила: плетење на руци, плетење прстима, плетење на раму и комбинованим техникама чворовања-макрамеа...

При реализацији идејних решења, потребно је користити најразличитије врсте ефектних предива и остале текстилне материјале (траке, гајтани, неткане текстилне материјале, различите врсте влакана...) како би се на најкреативнији начин израдила идејна решења уникатног тканог и плетеног текстила.

Сваки задатак треба да садржи обавезне ликовно-естетске захтеве, прецизну методологију рада и наведене техничко-технолошке захтеве.

Ученике стално информисати и омогућити им коришћење стручне литературе, часописа, каталога, колекција готових текстилних производа...

Индивидуалан, практичан рад реализовати кроз конкретне задатке где се ученик оспособљава за успешно усвајање знања и вештина предвиђених у оквиру предмета, а омогућава се и стално и систематско праћење по фазама рада, при чему наставник негује и развија афинитете ученика за предмет.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд.

Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из контролних или писмених радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а информације добијене од ученика користи да прилагоди и унапреди подучавање.

Избор инструмента за формативно вредновање зависи од врсте активности која се вреднује.

Назив предмета: КОНСТРУКЦИЈА ДЕЧЈЕ ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД:	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Укупно
IV	0	58	0	0	58

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Схватање улоге конструкције и моделовања у коначном изгледу одевног предмета.
- Савладавање елемената конструкције кројева дечијих одевних предмета.
- Дефинисање изгледа дечијих одевног предмета на основу скице.
- Оспособљавање за израду основне конструкције, моделовање, израду шаблона и кројне слике за дечије одевне предмете.
- Развијање маштовитости и самосталности у реализацији модела.
- Прилагођавање конструкције узрасту детета, материјалу и намени.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Четврти**

Годишњи фонд часова: Вежбе: **58 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Конструкциона припрема дечије одеће	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише пропорционалност, дечјег тела; • дефинише карактеристике у току раста и развоја дечјег тела; • наведе начине одређивења мера за дечју одећу; • израчуна мере које су неопходне за конструкцију дечје одеће; • користи стандарде за конструкцију дечје одеће; • тумачи задату скицу; • опише модел дечјег одевног предмета; • изради основну конструкцију; • моделује дечје одевне предмете; • комплетира шаблоне за различите дечје одевне предмете; • формира кројну слику за дечје одевне предмете 	<ul style="list-style-type: none"> • раст и развој дечјег тела; • пропорционалност дечјег тела; • мере за конструкцију дечјих одевних предмета; • узимање и израчунавање мера • стандарди; • скица и опис модела за дечју сукњу; • конструкција дечје сукње; • моделовање дечје сукње; • комплетирање шаблона за дечју сукњу; • скица и опис модела за дечје панталоне; • конструкција дечјих панталона; • моделовање дечјих панталона; • комплетирање шаблона за дечје панталона; • скица, опис модела, конструкција, моделовање и комплетирање шаблона за дечју кошуљу; • скица, опис модела, конструкција, моделовање и комплетирање шаблона за дечју хаљину.

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз вежбе у специјализованој учионици. Приликом остваривања програма одељење се не дели на групе.

Број часова за тему:

Конструкциона припрема дечије одеће (58)

Излагање подржати цртежима, скицама, модним журналима и филмовима о актуелним модним трендовима предмета модула, користити рачунар и видео уређај.

Посебну пажњу посветити пропорционалности дечјег тела и њеној промени у току раста.

На часовима обраде ученици цртају шаблоне у умањеној размери, а на часовима утврђивања у природној величини. Обрадити што више различитих модела од различитих текстилних материјала и за различите намене. Број одевних предмета одредити у зависности од могућности ученика, а све у циљу постизања исхода модула.

Домаћи задатак: конструкција и моделовање дечјих одевних предмета према задатој скици.

Препорука је да се настава одвија у специјализованом кабинету опремљеним неким од CAD система (Gerber, Lektra, Optitex и сл.).

Избор метода и облика рада за сваки модул одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе, методе пројектних задатака. Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару и индивидуални рад.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад. Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из контролних и графичких радова, тестова, усменог испитивања, самосталних или групних радова ученика.

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а информације добијене од ученика користи да прилагоди и унапреди подучавање.

Назив предмета: ДИЗАЈН ОДЕЋЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД:	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Укупно
IV	0	58	0	0	58

2. ЦИЉЕВИ УЧЕЊА:

- Стицање и примена основних знања из области дизајна одевних предмета различитих намена.
- Развијање стваралачког приступа задацима и осећаја за проналажење ликовно – естетских решења.
- Развијање смисла за креативно, логичко и критичко размишљање кроз тематске задатке.
- Развијање мануелне спретности и прецизности у раду.
- Развијање радних навика, поштовање рокова и смисла за рационалан избор и коришћење текстилних материјала.
- Развијање интересовања за све области у склопу струке и самостално проширивање стечених знања.
- Оспособљавање ученика за самосталан и тимски рад.

3. ТЕМЕ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА

Разред: **Четврти**

Годишњи фонд часова: Вежбе: **58 часова**;

ТЕМА	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ / КЉУЧНИ ПОЈМОВИ САДРЖАЈА
Дизајн свакодневне одеће	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта различитим ликовним техникама идејна решења женске свакодневне одеће (сукња, блуза, прслук, панталоне, хаљина, јакна) према задатку; • користи различите ликовне технике и материјале. 	<ul style="list-style-type: none"> • дизајн женске свакодневне одеће. колекција идејних решења женске свакодневне одеће (сукња, блуза, прслук, панталоне, хаљина, јакна). • израда идејних решења према задатку.
Дизајн свечане одеће	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта различитим ликовним техникама идејна решења женске свечане одеће (сукња, блуза, прслук, панталоне, хаљина, блејзер) према задатку; • користи комбиноване ликовне технике и материјале. 	<ul style="list-style-type: none"> • дизајн женске свечане одеће; • колекције идејних решења женске свечане одеће (сукња, блуза, прслук, панталоне, хаљина, блејзер); • израда идејних решења према задатку.
Дизајн спортске одеће	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта различитим ликовним техникама идејна решења женске спортске одеће (сукња, блуза, прслук, панталоне, хаљина, јакна, дукс, мајица) према задатку; • нацрта различитим ликовним техникама идејна решења мушке спортске одеће (прслук, панталоне, кошуља, бермуде, мајица, дукс, јакна) према задатку; • нацрта различитим ликовним техникама идејна решења дечије спортске одеће према задатку; • користи комбиноване ликовне технике и материјале. 	<ul style="list-style-type: none"> • дизајн женске спортске одеће. • колекција идејних решења женске спортске одеће (сукња, блуза, прслук, панталоне, хаљина, јакна, дукс, мајица); • дизајн мушке спортске одеће; • колекција идејних решења мушких спортских одевних предмета (кошуља, прслук, панталоне, бермуде, мајица, дукс, јакна); • дизајн дечије спортске одеће; • колекције идејних решења спортске одеће за децу према полу и узрасту.

<p>Дизајн радне одеће</p>	<ul style="list-style-type: none"> • нацрта различитим ликовним техникама идејна решења женске радне одеће за различита занимања (занатство, трговина, здравство, угоститељство, администрација, саобраћај) према задатку; • нацрта различитим ликовним техникама идејна решења мушке радне одеће за различита занимања (занатство, трговина, здравство, угоститељство, администрација, саобраћај) према задатку; • користи комбиноване ликовне технике и материјале. 	<ul style="list-style-type: none"> • дизајн женске радне одеће; • колекције идејних решења женске радне одеће за различита занимања (занатство, трговина, здравство, угоститељство, администрација, саобраћај); • дизајн мушке радне одеће; • колекције идејних решења мушке радне одеће за различита занимања (занатство, трговина, здравство, угоститељство, администрација, саобраћај); • израда идејних решења према задатку.
----------------------------------	--	--

4. УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

На почетку сваке теме ученике упознати са циљевима и исходима, планом рада и начинима оцењивања.

Предмет се реализује кроз вежбе у специјализованој учионици. Приликом остваривања програма вежби одељење се не дели у групе. Препоручени број часова по темама је следећи:

Дизајн свакодневне одеће (16 часова)

Дизајн свечане одеће (14 часова)

Дизајн спортске одеће (14 часова)

Дизајн радне одеће (14 часова)

Упознати ученике са различитим ликовним техникама и материјалима (оловка, перо, акварел боја, темпера, пастел...) и демонстрирати њихове могућности.

Због обимности програма задатке поделити ученицима на следећи начин: један ученик ради нпр. колекцију идејних решења мушке спортске одеће, други колекцију идејних решења женске спортске одеће, трећи спортске одеће за децу...

Издавање подржати очигледним средствима - репродукцијама, слајдовима, радовима ученика, примерима у дигиталној форми, паноима, модним часописима, каталозима, модним цртежима на којима су приказани одевни предмети свакодневне, спортске, свечане и радне одеће.

Избор метода и облика рада за сваку тему одређује наставник у зависности од наставних садржаја, способности и потреба ученика, материјалних и других услова. Користити вербалне методе (метода усменог излагања и дијалогска метода), методе демонстрације, текстуално-илустративне методе.

Предложени облици рада су фронтални, рад у групи, рад у пару, индивидуални рад.

5. УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА

У настави оријентисаној ка достизању исхода прате се и вреднују процес наставе и учења, постигнућа ученика (продукти учења) и сопствени рад.

Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици партиципирају, како прикупљају податке, како аргументују, евалуирају, документују итд. Да би вредновање било објективно и у функцији учења, потребно је ускладити нивое исхода и начине оцењивања.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају сваке реализоване теме. Сумативне оцене се добијају из: активности на часу, самосталних или групних радова ученика, семинарских радова, и кроз праћење практичног рада и домаћих задатака.

У формативном вредновању наставник треба да промовише групни дијалог, да користи питања да би генерисао податке из ђачких идеја, али и да помогне развој ђачких идеја, даје ученицима повратне информације, а информације добијене од ученика користи да прилагоди и унапреди подучавање.